БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 188 (11174) | 1966 оной августын 10, среда | Сэн 2 мүнгэн

КОММУНИСТЫН ЖЭШЭЭ

...ҮШӨӨД ОНОЙ түрүүшын жэл... абажа байгаа hэн. Арбаад ... тархаагдагүй түрэл колхо... наашан хүдэлхэдөө, ... Намжиловна хүдэлмэридөө ... бэлшээн hайн гэжэ ... hайшаадаг hэн болоод, ... суудаа хүртэжэ яаа... ... Эсэгэ ороноо хам... ...
...
тай ха юм даа. Иимэ эрилтэ КПСС-эй Устав соошье табигдаа. Тэрэнэй бодото бэелэл hаhаа жаал коммунист нүхэр Дамбаевэ гай ажабайдалhаа эли тодоор, бэримта түгэсөөр харагдана.

Ажалдаа коммунис ёhоор хандаха, ниитынгээ үйлые оролдосотой hайнаар дүүргэхэ, үзэл сурталай талаар өөрынгөө хүмүүжэлые хатуужуулха, али ниитэ талаараа бусадта үлгэр жэшээ харуулха тушаа пэзтнин гэшүүнэй үмэнэ табигдадаг эрилтэнүүдые хүсэд дүүргэжэ, тэдэниие ажабайдалда бэелүүлдэг униидэшье, залуушье коммунистнүүд хаа хаанагүй олон.

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Нарин-Үшөөтэ нютагта зуhаха байгаа hаалиин гүүртөөн hаалишанаар Надежда Фокеевна Сычева хүдэлдэг. Тэрэ hааалшаше hэн, партиинха стажаараашье залуу коммунист. Тиигэбэшье баhал баатар ажалай аргуун замаар урагшаа бата дабшажа ябана ажалшан. Ажалдаа абьястай, хүсэл эрмэлзэлгэтэй байха гээшэ ондоо ха юм даа. Мянга hааын hаалишан гэжэ тоолоогдодогшье hаа, мүнөө артелиингэ бүхы hаалишадые ажалайнгаа үрэ дүнгөөр илангаа, эгээл урдань алхалдаг.

Тэрэнэй hайн хэрэг ганса энэ бэшэ. Энэ нүхэрнай гүүртынгээ дэргэдэхи партиина бүлэгэй эмхидхэлшэ. Эндэхи найман коммунистнүүд тус тустаа партиина даабаритай, бүлэгэдэа сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг, ажалай түрүүшүүл. Коммунис ажалай гүүртэ гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байhан абтэй этэй энэ коллектив hү гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгэ түсэбые 126 процент дүүргэнхэй, ажахы соогоо түрүү зэргэдэ гаранхай.

Үүсхэлтэ коммунистын оролдосоор ауналан дээрэнь баhи бэлэгдаhан, хэрэгтэй соонь түлэгдэжэ байдаг, пекарни хүдэлнэ, автолавка ходо ерэжэ байдаг. Радиоприемнигиінь холо ойрын шэнэ шэнэ hонине табаагдаргагүй дуулгажа, тэдэнэй садьхалые хазаалсаг. КПСС-эй Зэдын райкомой гэшүүн ахалагша hаалишан Н. Ф. Сычева нүхэрые хүндэтэй агитатор. Эдэ бүхы hайн хэрэгэй эшэ үндэhэнинь мүн лэ залуу коммунист нүхэр Сычевагай ажалшаэтэ ажал ябуулгаhаа эхитэй.

Коммунист гэшэ иимэл байха ёhотой. Хаанашье, ямаршье ажал дээрэ хүдэлхэдөө, хүтэлбэрилхы гү, али юрын зиндаагай түшаал даажашье, ниитын уялга дүүргэжэшье байхадаа өөрынгөө жэшээ hэн хэрэгээр коммунист гэhэн нэрэ зэргээ харюулха уялгатай болоно бэшү.

Заажа байhан хэрэгтээ харюусалгатайгаар, өөртөө эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг. партиина болон гүрэнэй журам hаянш нягтаар сахидаг байхадаг коммунист бүхэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ партиина организацинуудай зорилго мүн.

...

ТҮМЭР ЗАМШАДТА ШАГНАЛ

Ашаа шэрэхэ талаар долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ амжалта түйлаhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной августын 4-нэй Указаар үндэhөөр түмэр харгын транспортын олон хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаа.

Тэрэ тоодо Буряадай АССР-hээ:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

Бадмаев Цыбикжап Вандан-Ешеевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Галуута-Нуурай дистанциин мастер.

Герцог Николай Михайлович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой ахалагша мастер.

Кванталиани Александр Александрович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин начальник.

Павленко Евгений Петрович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой начальник.

Торонов Роман Касанович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой слесарь.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Батуев Бадма Сандакович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой фрезеровщик.

Вишняков Михаил Евстигнеевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын дистанциин замай бригадир.

Вовк Владимир Николаевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой начальник.

Грехнева Александра Васильевна—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой түмэр урэмдэгшэ.

Гринчук Иван Степанович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой ахалагша мастер.

Жестков Михаил Петрович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой булад хайлуулагша.

Ивонин Петр Кузьмич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Галуута-Нуурай локомотивна депогой машинист.

Калиновский Геннадий Анатольевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын вагонно депогой мастер.

Кислицын Павел Иванович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын зам харилсаанай албанай начальник.

Ковалев Константин Иванович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой электросваршан.

Козулин Дмитрий Федорович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Мысовойн дистанциин харгын мастер.

Лукьянец Семен Корнеевич—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой таhагай начальник.

Морозов Александр Андреевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Сэлэнгын дистанциин харгын мастер.

Петров Дмитрий Максимович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Горхоной дистанциин түмэр харгын мастер.

Тютюнченко Павел Емельянович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын дохёо үгэлгэ болон холбооной Улаан-Үдын дистанциин ахалагша электромеханик.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Абагаев Филипп Абагаевич—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.

Антонова Лидия Вениаминовна—КПСС-эй Улаан-Үдын Железнодорожно районно комитедэй секретарь.

Банзаракцаев Нима Дондокович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Галуута-Нуурай станциин техническэ шалгалтын пунктын вагон шалгагша.

Безызвестных Раиса Трофимовна—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин 65-дахи hургуулиин багша.

Белоконь Нина Ильинична—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин ахалагша инженер.

Булдаков Афанасий Аверьянович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Мысовойн дистанциин ахалагша хүдэлмэришэн.

Бухаев Петр Булытович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой аппаратчик.

Васильева Анастасия Яковлевна—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Мысовойн локомотивна депогой ахалагша стрелочник.

Вербуль Роман Петрович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой цехэй начальник.

Вершинин Константин Иосифович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Ганеев Фатхул Занлатович—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын баригын участогай модошо дархан.

Гладун Александр Петрович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой главна инженер.

Гобрусевич Яков Трофимович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Голованов Михаил Иванович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой шофёр.

Голубев Федор Константинович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой шудхагша.

Гончаренко Василий Яковлевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Горхоной дистанциин бригадир.

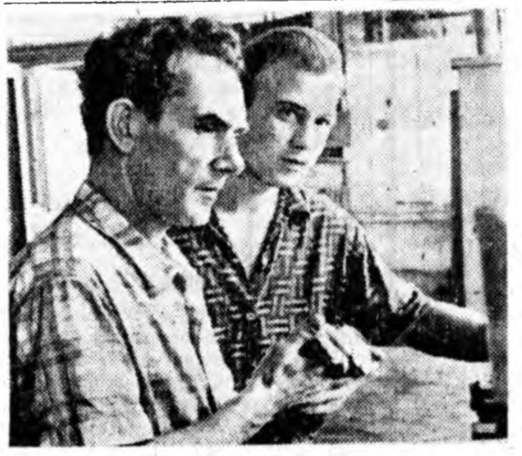
Гороховская Татьяна Лукьяновна—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой шэрдэгшэ.

Громышева Зоя Борисовна—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин больницын врач.

Даниленко Гавриил Трофимович—Улаан-Үдын локомотиво-вагон заhабарилгын заводой слесарь.

Дегтярев Леонид Андреевич—Зүүн-Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Улаан-Үдын ЛВРЗ-дэ орёо нарин зорилгонуудые шиидхэхэ ушарнууд али олон болодог. Шухала даалгабаринуудай гарахада, заhабарилгашад Иннокентий Богинский, Юрий Юфиров гэгшэдтэ үгтэдэг юм. Зураг дээрэ: хоёр нүхэд ажаллажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХОНИД ҮРЭЖҮҮЛЭГДЭНЭ

ХУДЭРИ-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ эхэ хонид хурьгадай hүүлээ бүрин эртүүр илгагдаа. Ороондо орохо сагтань hайн хүсэ шадалтай байлгахын түлөө ехэтэ оролдогдоо.

Мүнөө совхоз дээрэмнай искусственна үрэжүүлгын найман пунктнууд хүдэлжэ эхилээ. Энэ жэлдэ 9 мянган эхэ хонид үрэжүүлэгдэхэ юм.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ түршада 200 гаран эхэ хонид хээлитэй болгогдоод байна.

В. БАЛСАНОВ,
Худэриин совхозой зоотехник.

МОСКВАhАА мэдээсэнэ

Турциин Национальна Ехэ Суглаанай делегаци А. Н. Косыгинтай уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда айлшан хараагар ерээд байhан Турциин Республиканай Национальна Ехэ Суглаанай делегацитай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин августын 8-да Кремль соо уулзаа.

Турциин Республикаhаа Советскэ Союзда ерэhэн айлшэн сайт Хасан Эсат Ишык делегацитай хамта уулзалга дээрэ байлсаа.

А. Н. Косыгинай болон Турциин парламентаринуудай хоорондо хани халуун хөөрэлдөөн болоо.

(ТАСС).

Парагвайн патриоднуудые хамгаалха

Парагвайн политическэ шалтагаанаар хаалтада hуугшадые сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй улаа соронзын нэдэлинн унгарэгэжэ байhантай дашарамдуулжа, Парагвайн ажалшадай конфедераци ВЦСПС-тэ телеграммаар хандаа.

Телеграмма соонь ингэжэ хэлэгдэнэ. Улаан сагаа соо түрмэнүүд сохаагдан, тулааадажа байhан Парагвайн ниитын болон профсоюзна элитэ ажал ябуулагшад Антонио Майдана, Хулио Рохас, Альфредо Алькорта гэгшэдэй үйлэ заяан тухай совет ажалшад гүнзэгы ехээр hанаагаа зобоно. Тэдэниие сүдөөлхэ тухай тогтоолые 1960 ондо трибуналай батаhан абаhан байбашье тэдэнэр мүнөө хүртэр хаалтада hууhан зангааржа зобоогдоно, тулагдана, бамжалагдана, амииинанань ехэ үргэлжэн аюул тохёолдуулагдана.

Парагвайн арадай ашаа түhын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэ шадалаа зорюулhан хүдэлмэришэдэй болон профсоюзна хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагшадые сүлөөлхын тулада бүхы хүсэлэн оролдосоо гаргахыень уряална. Парагвайн ажалшадай конфедерацин хүтэлбэри болон бүхы гэшүүдтэ ВЦСПС Советскэ Союзай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай зүгhөө гэжэ дана.

(ТАСС).

«КОСМОС-127» НИИДЭБЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

Гадаргые тойрон дабшадаг «Космос-127» гэжэ зэлжээтэ хэмэл одон 1966 оной августын 8-да Советскэ Союзhаа табигдаба. 1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоhон программын ёhоор замбуулинай дайдые саашадань шэнжэлэн мэдэхын тулада шухала болохо научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Научна аппаратураhаа гадна, 19,994 мегагерцын частота дээрэ хүдэлдэг радиопередатчик; замые нарилаар хэмжэхэ радио-техническэ, приборнууд болон научна аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээлэлнүүдые газарта дамжуулха радиотелеметрическэ оньhо тухеэрэлгэ одон дээрэ тодхогдонхой.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоhон аппаратура гэмгүй hайнаар хүдэлнэ.

Тоололго-согсолоолгын центр абтаhан мэдээнүүдые шэнжэлжэ байнхай.

МҮНӨӨДЭРЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД:

Адхашье үбhэ гээнгүйгөөр хуряалгаяа богони болзор соо дүүргэе.

Хонидоо hайн шанартайгаар үрэжүүлжэ, тус бүриhөөнь хурьга абаха малшан бүхэнэй зорилго.

Машина техникэ, зэр зэмсэгүүдээ сүм бэлэн болгожо, таряа хуряалгадаа жэгдэрэн орохо ажахы бүхэнэй арюун уялга.

Мүнөө жэл Яруунын аймагта үбhэнэй гараса балайшье hайн бэшэ. Тиимэhээ эндэхи ажахынууд урган үбhэеэ гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахые оролдоно. Ярууны совхоз энэ жэлдэ намаг болдогтой газараар урган үбhэеэ ожорhо «СК-3» комбайнаар хуряажа абана. Мүнөө хамта 2 мянга гаран центнер ожорhон бэлдэгдээд байна.

Механизаторнууд Анатолий Горин, Иван Чистопольцев гэгшэд үдэр бүри 50 центнер ожорhо хуряажа, түрүү зэргэдэ ябана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ҮСӨӨХЭНШЬЕ hАА, ҮРЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР...

Үбhэ хуряалгын халуун хаhа соо бишыханшье саг гээхэ гэгшэ хэзээн центнер үбhэ дутуу абаhантай адли бэшү. Хожомой сагуудта ногооной шэмэ муудаад, тиимэhээ үлэтэй арбан үбhэ сэг соонь абаха гээшэ ехэ удха шанартай.

Хура бороогой гэдэргэ нилээд татабашье hаа, манай колхозой хүдэлмэришэд үбhэ хуряалгаа амжилтатайгаар ябуулжа байнхай. Мүнөө 1000 гаран гектар сабшаад, 4400 центнер шанар hайнтай үбhэн hурилгдөө. Үбhэшэдэй звенонуудай дунда социалис мурысөөн дэлгэрэнхэй. Мурысөөндэ ахалагша хонишон Михаил Зубакинай звено эрхим дүнгүүдые туйлаа. Үсөөхэн хүдэлмэришэдтэйшье hаа, энэ звено 560 центнер үбhэ бэлдэжэ, хуряалгын ажал дүүргэхэ тээшээ дүтэлжэ байна.

В. ЗУБАКИНА,
Загарайн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой бухгалтер.

СОВЕТ ПРАВИТЕЛЬСТВЫМНАЙ АЖАЛ ЯБУУЛГА ХЭЛБЭРИШЭГҮЙ ЗҮБ

АРАД ЗОНОЙ АША ТУhАДА

Совет парламентда манай зэдын hонгогдоhон түлөөлэгшэ—депутат Гонгор Дылыковичь Машеев hаяхан Москваhаа ерэбэ. Тэрэнине Оөрой совхозой бүхы хүдэлмэрилэгшэд ехэ баяртайгаар хүлеэгээ. Эрхим болохо үедэ манай түрэ засагай хүтэлхэ hадабари уг үзэл ба алаадаллыш соо гүрэнэй шухала хэрэг асуудалнуудые шиидхэлсэжэ hууха гэжэ hанахадаа ехэ омогорхол бэшэ hэмди. Радиогоор дамжуулагдаhан сессиин ажалые бидэ ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Сессиин шиидхэбэринүүд гарахые тэсэбэргэ хүлеэжэ hэмди. Мүнөө нүхэр Машеевнай сессиин дүнгүүд тухай совхозойнгоо хүдэлмэришэдтэ хөөрэжэ үгэхэнь. Тэрэнэй гүрэнэй агитаторшо хэдэ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Манай хамтадаа hайн...эмтэйгээр эрмэлзэнэд. Мүнөө түсоол соо үбhэн үе. Үбhэ хуряалга ябажа байна. Таряа хуряалга дүтэлэнхэй. Бүхы техникэмнай заhабарилагдажа дараагар бэлэн болонхой. Манай депутат Гонгор Дылыкович Машеевэй агрегат үнинэй зэхэнги. Табан комбайннуудые толгойлжо ябаха. Бүхы жаткануудшалгагдаа.

Хүн зомнай урма зориг ехэтэйгээр ажаллажа байхаа.

А. БЕРЕЩИНОВ,
Оөрой совхозой директор.

ЕХЭТЭ hОНИРХОНОД

Совет засаг түрын эгээл дээдэ органой гаргаhан хүули шиидхэбэринүүдые бүхы Баргажан нютагаархинай hонирхол үүсхэнэ. Тэдэнэр hүүлэй дүрбэн жэлэй турша дотор ямар үргэмжэ hайтай, үргэн хангамжатай ажаhуунаа омог хүхюутэйгээр мэдэрнэд, энэмнай совет засагай аша туhа гэжэ ойлгонод.

Агитаторнуудай сүлөөгүйнүүд. Предприяти, колхоз, совхозуудтаа тэдэнэр тухай темэтикын ёhоор элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые гаргана. Верховно Соведэй сессиин материалнуудые ойлгуулха хүдэлмэри гэрэнтэбэ. Тэрэшэлэн, жэнэсэнь, Дэрэнэй совхозой Алла тосхондо ажаhуугшадай суглаан мэнэ hаяхан үнгэргэгдэжэ, тэндэ нүхэр Сосов дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ.

Баргажанаархин СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые баяртайгаар hайшаажа зууража, улам шударгы hайнаар хүдэлхэ байhан тухайдаа мэдүүлнэ.

В. НАСТОБУРСКИН,
КПСС-эй Баргажанай райкомой хоёрдохи секретарь.

ҮБГЭН ЗАЛУУГҮЙ—ҮБhЭНДӨӨ

Химнын совхозой Цайдамай фермын Пал Дансаранжапович Бимбаевэй хүтэлбэритэй үбhэ хуряалгын оньhожоруулагдаhан звено ажал ехэрэжэ урагшатайгаар ябуулна. Тус звеногойхид үбhэ хуряалгын техникэ шадамараар хэрэглэн, шанар hайнтай үбhэ элбэгээр бэлэдхэхэ гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдоно. Үбhэ хуряалгын эхинhээ хойшо хура бороотой байгаашье hаань, тэдэнэр 1500 центнер үбhэ hурилжа абаад, совхоз соогоо үбhэшэдэй дунда дэлгэрhэн мурысөөндэ түрүү зэргэдэ ябанхай. Жэшээлхэдэ, июлиин hүүлшын арбан хоногой дүнгөөр тэдэнэр мүн лэ эрхимлэжэ, сабшагдаhан hайн ажалайнгаа түлөө эрьеэ хониин шагнала хүртэhэн байха юм.

Тэрэшэлэн Бабасан Содномович Золтуевэй хадаар тракторай агрегат плангаяа бүтээлтэйгээр ажаллажа, үдэр соо 8—10 гектар үбhэ сабшажа байна. Энэнь ялала ехэ түйлалта болоно гээшэ. Хэзбээ энэ агрегадай хүшэр хүнды газарта сабшадаг сабшаhан сабшадаг гал хуурай ... тракторай сенокосилкын машинистнар Максим Содбоев, Батор Жаргалонов гэгшэд агрегадаа эзэн ёhоор, хайхарамжатайгаар харуулаhалжа, шадал hаа шанар hайнтайгаар, олон гектар сабшалангай үбhые унагааха оролдоно.

Совхозой үбhэ хуряагшадай дунда үндэр наhатан, пенсионернүүдhээ бүридэhэн звено магталтай hайнаар хүдэлжэ байна. Тус звеногойхид июлиин 12-hоо хойшо 260 центнер үбhэ hурилээ. Тэдэнэй дунда үндэр наhатан Ж. М. Мункуев, Б. Л. Матуев, Н. Д. Песков болон бусад үдэр бүри гар хажуураар 0,45—0,50 га сабшажа байна. Үшөө нэгэ тэмдэглэлтэй hайн юумэнь гэхэдэ, энэ звено өөhэдынгөө хэжэ байhан хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар дүүргэдэг байха юм. Сабшажа байhан газартаа ногооной шинг нойтоно оруулангүй, шэмэтэй hайхаараар хуряажа абана. Тэдэнэрэй ажалынь үндэрөөр сэгнэгдэжэ, совхозой дирекциин болон профсоюзай зүгhөө улаан вымпел абаhан байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой алишье бригадада үбhэ хуряалгын халуун хүдэлмэри хаhа соогоо. Тиибэшье үбhэ хуряалгын үедэ бороо хура орожо, бага бэшэ hаад ушаруулаа. Тэдэ совхозой үбhэшэдэй 15 звенонууд августын табанай мэдээгээр 4000 гаран центнер үбhэ хуряажа абанхай. Энэ үбhэн 596 гектар нуга сабшалан бэлэн хүлеэлгын газарhаа сүлүүлэгдэнэ.

Ажалайнгаа өрсэмэ заахашье hүдэрэлгүй, тэрэнэйнгээ эмхидхэлые улам hайжаруулжа, мүнөө жэлдэ ургуулhан үбhэ ногооноо үндэр урагше болон гэлсээтэй болгожо гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха тушаа Худэриин совхозой Дунгын малшадай үүсхэлые hайшаан дэмжэнхэй. Урган үбhэ бүхы ногоогоо богонихон, болзор соо шанар hайнтайгаар хүряажа шадааhаа hаа, хамта 18.825 центнер үбhэ бэлдүүлхэ бэээ гэжэ лаб найдажа байна.

Ц. БАЛДАНОВ.
Сэлэнгын аймаг.

УЛАМ hАЙНААР ХҮДЭЛХЭБДИ

СССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси боложо дүүргэбэ. Эндэ шухала хүлин хэрэг асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Засаг түрэмнай урда hунгалтаhаа хойшо ямар ехэ ажал хэбэ гээшэб. Энээн тухайда яhалашье тодорхойгоор хөөрэдөө, омогорхохоор байна. Наада захань, барилга түхеэрэлгэ, hуудал байдал, эдеэ хоолhоо эхилээд, ямар hайн болоод даа.

Правительствамнай доторойнгоо байдалые аргагүй тодо hонпоорор мэдэжэ, хаража, али бүхы зүйлдэ хэмжээнүүдые саг болзор соонь абана. Гадаадынгаа политика гэбэл, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха тухай арга хэмжээнүүдые гаргана. Вьетнамын хамтыг СССР-эй зүгhөө ... хараахан бэшэ: хэн харан хандуулагдана. Вьетнамда США-гай харэхисэдай шуhэ адхаруулжа байhан тушаа ямар эрид шиидэгтэй, удха түгэлдэр мэдүүлгээр баталагдан абтаба гээшэб!

Бидэнэр зол жаргалай, эб найрамдалай орондо ажаhуунаа дахинаа хизаар гүй омогорхоно.

Саашадаа совет оронойгоо, бүхы арадайнгаа ашатуhада улам hайнаар хүдэлхэбди. Манай хониин ажалай бригада совхоз соогоо али бүхы дүнгүүдээрээ мүу бэшэ гэжэ hүүлэй табан жэлдэ бүтэн булгэн ондо оров. Бухы бригадаараа хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограмм hаа үлүү ноохо хайшаадаг.

Мүнөө бидэ үбhэ хуряалга дээрэ олонхи хүнүүдгэй хүдэлнэ. Нёдондо жэлэйхидэл адли ган гасуурипье hаань, али бүхы аргаар лэ намаг нуурмаг шадал, бүргааhа соорхойншье үбhэ гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха байнабди.

Өө-мөөгүй hайнаар хүдэлжэ, ниитынгээ баялигые арьбажуулалсаха—манай зорилгомнай!

Д. ШОНИЖОНОВ.
Хоринн Чисааны совхозой хониншодой бригадир.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛЫЕ ЭРДЭМ УХААНАЙ ҮНДЭҺӨӨР...

Нёдондо июль һарада КПСС-эй Улаан-Үдын горком технико-экономическа конференци үнгэргэһэн юм. Тиихэдэ ажалай эмхидхэлые эрдэм наукын үндэһэ һуури дээрэ табиха асуудал хараһан байна. Иигэжэ городой промышленна предприятинууд болон барилгын эмхи зургаануудай ажалые шэнэдхэн хубилгаха, тэрэниие эрдэм ухаанай гуримаар эмхидхэн ябуулха талаар ехэ хүдэлмэриин эхин табигдаһан байгаа.

Энэ асуудал һаяхан болоһон партиин Улаан-Үдын горкомой III пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тус асуудалаар партиин горкомой секретарь нүхэр **Бирюков** элидхэбэ. Ажалай эмхидхэлые эрдэм наукын ёһоор эрхилхэ талаар городой партийна организацинууд хэжэ байһан хүдэлмэри тухай онсо тогтобо. Энэ хүдэлмэри «Теплоприбор», «Электромашина», ЛВРЗ, авиазавод болон бусад предприятинуудта һайнаар бэелүүлэгдэжэ байна. Эндэ ажалай эмхидхэл, түрүү техникэ болон шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ хэрэг ашатай үрэтэйгөөр эрхилэгдэнэ.

«Теплоприбор», «Электромашина» заводууд иимэ хэмжээ хэрэглэһэнэй ашаар богонихон болзорто үйлэдбэреэ ашаг олзотойгоор эрхилжэ боложо шадаа. Эндэ цехүүд хоорондын ажахын тоосоон, цехэй эсэ зүйлнүүдые түсэблэлгэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Жэшээнь, «Электромашина» заводойхи цехүүдтэ һара бүхэндэ хубилһан квартальна түсэб хүргэдэг байна. Гадна эндэхил цехүүдые томодхоһон, мүнөө мастерска участогуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ бэлдэжэ байна.

Эрдэм ухаанай ёһоор ажалаа эмхидхэхэдээ, энэ хүдэлмэриие гурбан шата болгожо бүтээдэг. Нэгэдэхинь, ажалай эмхидхэлые, тэрэнэй эрхэ байдалые шэнжэлжэ үзэдэг, тулюур байдалтай газарые тодорхойлдог. Хоёрдохинь, ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ түсэб табилга. Гурбадахинь, тэрэ хараалһан түсэбүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ болоно. Гадна нёдондоной сентябрьһаа эхилжэ, эндэ ажалые эрдэмэй ёһоор эмхидхэхэ лаборатори хүдэлдэг. Тус лаборатори түхеэрэлгэ, цехүүдэй, үйлэдбэриин бусад байгууламжа доодо талые шэрдэжэ гурим, ажал дээрэ үмдэхэ хубсаһанай шэнэ модельнүүдые шэлэн олохо хэмжээнүүдые тодорхойлһон байна. Тэрэшэлэн санэпидемстанцитай хамтаржа, заводой цехүүд дотор ариг сэбэрые сахиха хэмжээ ябуулагдана.

Элидхэлшэ саашань үгэеэ үргэлжэлүүлжэ зүураа, «Теплоприбор» завод дээрэ, мүн ЛВРЗ-дэ бүтээгдэжэ байһан хэмжээ ябуулгануудай тухай тогтоно. Жэшээнь, «Теплоприбор» заводто үйлэдбэриие, ажалые, мүн захирганиие эрдэм ухаанай гуримаар эмхидхэхэ нийтын совет хүдэлжэ байдаг. Энэнэй гол зорилгонь хадаа цех, таһаг болон ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ албанууд хоорондын харилсаа эзэрэлгэ юм. КПСС-эй ЦК-гай сентябриин пленумай шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, шэнэ ёһоор түсэблэлгэ, экономическа урмашуулгын гуримда оролгын бэлэдхэлэ зорюулһан хэмжээ ябуулганууда сар соонь бэелүүлдэг. Город соогоо, мүн тэрэшэлэн республика соогоо түрүүлэн шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилээд байна.

ЛВРЗ-гэй парткомой болон партийна эхин организацинуудай, тэрэшэлэн мяха-консервын комбинат, нарин сэмбын фабрика, шилэй завод, судна заһабарилгын завод болон бусад предприятинуудай ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри бүтээжэ байна.

Тиихэтээ хамта, городой предприятинуудай олохон партийна, профсоюзна организацинууд энэ шухала хүдэлмэридэ анхаралаа һулаар табина гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэһэн байна. Илангаяа ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжые хангаха министерствын, нютагай болон эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүдэй, барилгын эмхи зургаануудай болон авто-ажаһынуудай предприятинууд дээгүүр дутагдалнууд угаа олон. Кировэй нэрэмжэтэ завод, хилээмэнэй комбинат, тоһоной бааза, барилга-хабсаралгын 2-дохи, 7-дохи управленинууд, типографи үйлэдбэриингөө хэмжээе, мүн ажалай бүтээсые нёдондоной хэмжээндэ хүргэжэ шадаагүй байһаар.

Бүхыдөө городой предприятинууд энэ жэлэй түрүүшын хахадта бэелүүлхээр хараалһан эмхидхэлэй хэмжээ ябуулгануудай хахадынь шахуу дүүргэжэ шадаагүй. Тиихэдэ электро-заһабарилгын завод, тоһоной баазада иимэ хэмжээн оройдоо зохёогдоогүй байха юм.

Саашадаа дутуу дунданууда хайшан гээд түргөөр усадхахаб, городой предприятинуудта ажалаа эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ ябадалые яажа хурдан түргэнөөр, гүнзэгыгөөр бэелүүлхэб гэһэн асуудал тушаа пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд анхаралаа онсо хандуулһан байна.

Жэшээнь, «Теплоприбор» заводой директор нүхэр **Сытов** үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ асуудалда онсо анхарба. Энэ предприяти дээрэ үйлэдбэриие шэнэ гуримаар эрхилхэ хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдана. Заводоо шэнэдхэн хубилгаха талаар хоёр жэлэй түсэб, соёлой добтолгын гурбан жэлэй түсэб зохёогдоод, тэдэниие хүсэндэнь хүргэхын түлөө үргэн ехэ мүрысөөн дэлгэржэ байна. Завод дээрэ хубсаһа тайлаха газар, эдеэлхэ комнатонууд түхеэрэгдэнхэй, хамаг түхеэрэлгэнүүдынь һаруул үнгэтэй шэрээр будаатай, һаруул гэрэлтэй лаампанууд тодхогдонхой юм. Саашадаа заводойнгоо газаа гуурхиие асфальтаар хушаха, модо олоор тариха гэжэ бодомжолонхой. Тиихэдэ цехүүдэй шаланууд мрамо-рай бутархайнуудаар дэбдигдэхэ юм. Хүдэлмэришэдэй, инженер, техникүүдэй болон алба хаагшадай хүдэлмэридөө үмдэхэ хубсаһанай нэгэ янзын түхэл зохёогдохонь.

Үйлэдбэри дээрэ абяа шэмээ бага болгохо, нийтын эдеэ хоол зүбөөр өмхидхэхэ асуудал тушаа ЛВРЗ-гэй ажалай ба салин хүлһэнэй таһагай начальник нүхэр **Безносов** үгэеэ зорюулба. Тиихэдэ КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь нүхэр **Логинкин** промышленна предприятинуудые болон барилгын эмхинүүдые түүхэй эд, бусад хэрэгсэлээр, материалаар хангалгын муу байдалые элирхэйлэн, шүүмжэлхы ажаглалта хэһэн байна. Иимэ ушар ажалай эмхидхэлдэ муугаар нүлөөлнө ха юм.

834-дэхи мостопоездын начальник нүхэр **Бугай** үгэ абана. Барилга дээрэ ажалай эмхидхэлые научна гуримда оруулга ямараар хэгдэжэ байһан тухай элидхэлшэ тон багаханаар хэлэбэ. Тэрэньшье зүбтэй. Юундэб гэхэдэ, горком болон райкомууд барилгын хүдэлмэридэ һаналаа табидаггүй, дутуу дундануудыень усадхаха, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха таладань бодото туһаламжа үзүүлдэггүй ха юм гэжэ шүүмжэлнэ. Тэрэшэлэн республикын хэблэл, радио болон телевидени ажалые научна ёһоор эмхидхэхэ асуудалаар материалнуудые багаар толилно, дамжуулна. Городой научна эмхи зургаанууд барилгын эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ даб дээрэ анхаралаа табяагүй байһаар.

Элидхэл тушаа авиазаводой главна инженер нүхэр **Неганов**, КПСС-эй Советскэ райкомой промышленна таһагые даагша нүхэр **Портнягин**, Улаан-Үдын түмэр замай отделениин начальнигай орлогшо нүхэр **Нихланов**, «Электромашина» заводой ахалагша экономист нүхэр **Мултугуев**, нарин сэмбын фабрикын главна инженер нүхэр **Семеньнов** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна. КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Продайвода** пленум дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Ю. КОРКИН,
манай корр.

Графигһаа урид

Зүүн Сибириин пароходстводо хамаатай Улаан-Үдын ашаглалгын участогай уһан замай хүдэлмэришэд ажахын шухаг хэрэгтэй ашаа зөөлгэдэ эрхимээр ажаллажа, графигаа холо ахинхай. Июлиин түсэб 20 хоногоор үлүүлээ.

«Сергей Тюленин», «Дружба», «Заря» гэһэн теплоходуудай экипажай команда социалис мүрысөөндэ шалгаран гараба. Амжалтата ажалаараа мэдээжэ болоһон капитанууд Л. Непомнящий, Я. Смирнов, М. Антонов гэгшэд навигациин эхилһэн сагһаа хойшо баранһаа ехэ ашаа зөөлгэжэ шадаһан. Тэдэнэй хүтэлбэрилдэг команда коммунис ажалай нэрэ зэргые хүндэтэй солотойгоор абажа ябана.

Тус командынхид июнь һарын уһанай гүйхэниие шадамар бэрхээр дабан гараад, мүнөө таряа зөөлгын халуун хаһые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: капитан Л. Непомнящий.

Д. БАЛДАНОВАИ
фото-текст.

Анхараг лэ!

Манай Могсохон тосхондо 200 гаран айл ажаһуудаг юм.

Эндэ хадхабарида ороһон, үнгэ зүһөө хубилһан хубсаһа хунараа шоройн нүхэндэ хаянад... Ондоо тээгүүр ябахада ажаһуудалай комбинадай цехүүд хүн зониие ехэ һайнаар хангана, хуушарһан гутал, хубсаһа хунар тэндэ хадхагдана, заһагдана. Хүн зоной мүнгэн зөөридэ ехэхэн алмалта болоно.

Харин манай Могсохондо иимэ цех үгы зангаараа.

Эндэмнай ажаһуудалай комбинадай оёдолой цех бии болгоһой. Залуушуулнайшье үһөө хиргаха газартай болоо һаа, баярлаха һэн.

Энэ захилыемнай аймгүйсэдком анхаралдаа абаг лэ!

Ш. ЦЫВАНОВ.
Хориин аймаг.

Байгалай загаһашада[…] амжалта

Кабанскын «Прибайка[…] жэ загаһа барилгын кол[…] бөө бүхы дээрэнь дүүргэ[…] Эндэхид загаһашадай […] үбэлдөө, мүн зунайшье […] дамараар эмхидхэһэнэй а[…] хэн амжалта туйлана. Э[…] дээрэ харагданаб гэхэдэ […] үнгэрһэн долоо һара со[…] центнер загаһа бариха […] байһан дал, 2037 цент[…] гэхэ гү, түсэбөө 150 […] дүүргээд байна. Т[…] июлиингээ түсэб 227 […] дүүргээ.

Загаһа барилгын […] колхоз жэлэйнгээ түсэб […] ойртуулаа. Колхоздо Ба[…] рэ загаһа барижа байһа[…] гада ажаллана. Эдэ бр[…] загаһа ехээр барихын тү[…] хоорондоо мүрысэнэ. М[…] дүнгөөр нүхэр Н. Ф. Н[…] бригада түрүүлжэ ябаһа[…] Федоров, В. С. Балдаков, […] Новолодский, А. Д. Л[…] гэгшэдэй бригаданууд за[…] рилгынгаа түсэб амжал[…] дүүргэнэ. Уһан соо губш[…] жа загаһа баридаг Петр […] Новолодскиин бригада 2[…] нер загаһа барьяд байна[…]

Н. ЕРАХ[…]
Байгалай «Рыбакко[…] союзай аха[…] инже[…]

ҺОНИРХОМООР ТОО, БАРИМТАНУУ[…]

*** Совет ороной түмэр харгын ашаа шэрэлгэ 450 миллиард тонно-километрээр ехэ болоо. Энэ ургалта болбол дайнай урда тээ, 1940 ондо ороной бүхы зүйлэй транспортаар шэрэгдэһэн ашаанай хэмжээнтэй адли шахуу болоно. 1970 ондо түмэр харгыгаар 2,7 миллиард пассажирнууд ябаха юм. Энэмнай 1965 онтой жэшэхэдэ, 4 миллиардаар олон болоно.**

*** Түмэр замай транспортын инженернүүдэй тоо һүүлэй арбан жэлэй туршада 1,5 дахин, технигүүдэй — 2 дахин олошорһон байна. Мүнөө түмэр замай транспорт дээрэ дээдэ, дунда һургуулитай 350 мянган мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Инженернэ кадрнуудые 12 дээдэ һургуули бэлдэдэг.**

***1963—65 онуудай туршада түмэр замшад[…] болон транспор[…] рилгашад 6 […] дүрбэлжэн ме[…] байра абаа. 240[…] айлайхид шэнэ […] орожо, толлоба[…]**

*** Түмэр за[…] культурна хэм[…] гана. Тэдэнэй […] на эрилтые ха[…] 979 Культуры[…] болоод клуб, 1[…] лиотекэ, 277 […] клуб, 14575 у[…] лан, 71 арадай […] ба 647 арадай […] ситет хүдэлнэ.**

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИ ЯБУУЛАГДАНАГҮЙ

Үнгэрһэн жэл Аргадын отделенидэ эгээл энэ үедэ 8 мянган центнер үбһэн хуряагдаад байгаа һэн. Харин тиихэдэ мүнөө оройдоол 460-аад центнер хуряагдаад байна. Хэрбээ нёдондонойхитой сасуулбал, үбһэнэй гараса энэ жэлдэ яһала һайн. Теэд ямар шалтагаанһаа иигэжэ унжагайргадааб? Отделени соогоо түрүү зэргэдэ ябадаг Хара-Модоной бригадыешье абаад үзэе.

Даншье һайн гэхын аргагүй. Үбһэндэ ороһоор 2 сомоо табяа. Арга боломжонь яһала ехэ юм.

«Летник» гэжэ газарта Будажап Раднаевай даадаг бригада ажаллана. Сабшалангай наада захада 12 метр утатай томо гэргшын сомоо хүнэй нюдэндэ нэн түрүүн торолдоно. Совхоз соогоо эгээл түрүүн бодхоогдоһон сомоо юм гээд элирүүлэгдэбэ. Тээ саанань гар хажууршад хойно хойноһоо мүр гарган һубарилдамад.

— Бороо хура ехээр орожо, мүртэй үбһэ хуряалганагүй. Унжагайралдаһаар байтарнай август һара гарашаба. Нийтынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлбэлдэхэ манай гол зорилго ха юм. Эгээл тиимэһээ хүн бүхэн үлэһэн богонихон хугасаа соо үбһөө һайн шанартайгаар хуряажа абахые оролдоно. Юуншье боложо байг, үбһэ хуряалгаар түсэбтэ даабаряа сохом дүүргэхэбди,—гээд звеное даагша найдангяар мэдүүлнэ.

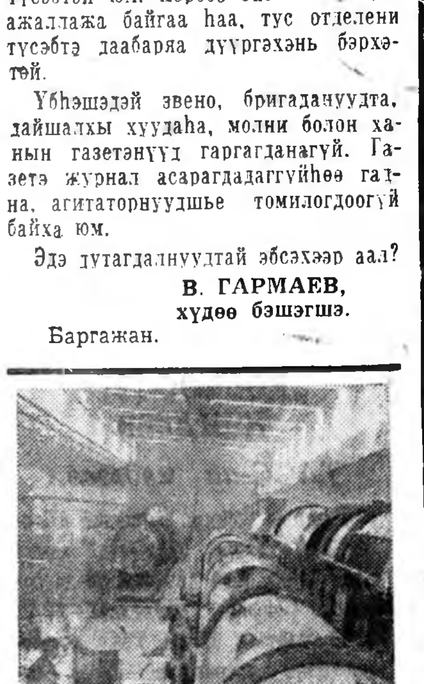
Хара-Модоной отделенидэ хамка 14 звено ажаллана. Энэ жэлдэ 20 мянган центнер үбһэ хуряажа абаха түсэбтэй юм. Хэрбээ энэ хэбэрээ ажаллажа байгаа һаа, тус отделени түсэбтэ даабаряа дүүргэхэнь бэрхэтэй.

Үбһэшэдэй звено, бригаданууддта, дайшалхы хуудаһа, молни болон ханын газетэнүүд гаргагданагүй. Газетэ журнал асаргадаггүйһөө гадна, агитаторнуудшье томилогдоогүй байха юм.

Эдэ дутагдалнуудтай эбсэхээ аал?

В. ГАРМАЕВ,
худөө бэшэгшэ.

Баргажан.

Серпуховто 70 миллиард электрон-вольт элшэ хүсэтэй протонуудай задаралые түргэдхэхэ угаа томо машина түхеэрэлгэ (ускоритель) баригдажа байнхай. Зураг дээрэ: километр хахад утатай түхеэрэн замаар ябадаг линейнэ ускоритель (инжектор).

ТАСС-ай фотохроника.

КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэе

*** Захааминай аймагай ажахынууд газар тарялангаа ашагтайгаар хэрэглэхын тула хэмжээ хараална.**

*** Холын тунга бэлшээридэ харгы зам гаргажа, мал олоор бариха, шэнэ газар элдүүрилжэ, малай тэжээл тарижа ургуулха тухай асуудалнууд.**

ЭДЛҮҮРИИН ГАЗАР— НИИТЫН БАЯЛИГ

345387 га газар. Тэрэнэй 15899 гектарынь тариалан, 25539 гектарынь сабшалан, 45030 гектарынь бэлшээри. Эды шэнээн газар Захааминай аймагай колхозуудта хэтэ мүнхын элдүүрилгэдэ даалгагданхай. Һанаад үзыг, ямар ехэ баялиг гээшэб! Теэд энэ барагдашагүй баялиг Захааминай ажахынуудта ямараар хэрэглэгдэнэб? Тобшохоноор хэлэхэ болоо һаа, тон муугаар. Гэршэлхын тула хэдэн баримтануудые харуулмаар. Үнгэрһэн 1965 ондо аймагай колхозууд дунда зэргээр тарялангай гектар бүриһөө оройдоол 8 центнер орооһо таряа, сабшалангһаа 7,5 центнер үбһэ хуряаһан. Силос дараха ургамалнуудай ургасашье багаар абтаа.

Элдүүриин газарай иимэ муугаар хэрэглэгдэһэнһээ боложо, аймагай ажахынуудай адууһа мал жэл бүри үбһэ тэжээлээр дутална. Жэшээлбэл, 1965—1966 онуудай үбэлжэлгын үедэ колхозуудай мал оройдоол 46 процент тэжээлээр хангагдаһан байгаа. Тэрэнэй тоодо 61,2 процент үбһэн, 33,6 процент шэмэтэ тэжээл болоно.

Теэд аймагай бүхы ажахынуудта элдүүриин газар муугаар хэрэглэгдэнэ гэхын аргагүй. Үнгэрһэн жэлдэ аймаг дотор дунда зэргээр гектарай 7,5 центнер үбһэнэй хуряагдаһан байбал, эндэхи «Байкал» колхоздо сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 9 центнерһээ үлүүтэй үбһэн хуряагдаһан байха юм. Энэ колхозой сабшалан фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ даалгагданхай. Малшад болон колхозниигуудай хүсөөр жэл бүри сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргагдажа, үтэгжүүлгэ хэгдэжэ байдаг. Имагтал иимэ ажалай ашаар ногооной һайн ургаса абтана ха юм.

Тиихэдэ «Красный Октябрь» колхозой үнинэй колхозниигууд пенсионернүүд һайн үүсхэл гаргаһан юм. Тэдэнэр жэл бүри сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Луговодууд тусгаар участок даажа абаад, тэрэнээ саг соонь уһалдаг, һайнаар үтэгжүүлдэг. Хүбхэндэ дарагдашаһан зарим участогуудынь борнойлогдоно. Оролдосотой ажалайнь аша үрэ эли. Пенсионернүүдэй даажа абаһан сабшалангай гектар бүриһөө нёдондо дунда зэргээр 21 центнер үбһэн хуряагдаа һэн.

Энэ жэлдэ Захааминай олохон ажахынуудта сабшалан һайжаруулха талаар яһала ехэ ажал хэгдээ. Жэшээлбэл, нуга сабшалан дээрэ 32 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаа, 1100 гектарта үтэгжүүлгэ хэгдээ, 1360 гектар сабшалан борнойлогдон һайжаруулагдаа, 4600 гаран гектар сабшалангай модо, шулуун сэбэрлэгдээ. 900-гаад гектар сабшалан уһалагдаһан байха юм. Эдэ бүхы ажалай ашаар, мүн энэ жэлэй сагай уларилай һайн байһанай тулада колхозуудай нуга сабшалан дээрэ ногооной, тэжээлэй ургамалнуудай һайн ургаса гаранхай. Байгша ондо нёдондонойхиһоо үлүү ехэ үбһэ тэжээл хуряагдахаар хараалагдана.

Газар тариалан, нуга сабшалан, бэлшээри дээрэ зарим тэды ажал хэгдэдэг байбашье, аймагай ажахынуудай жэл бүри олошоржо байгаа мал тэжээлээр гүйсэд хангагданагүй.

Колхозой гол баялиг болохо элдүүриин газар саашадаа хайшан гэжэ хэрэглэхэб? Ямар аргаар орооһо тариянай, үбһэ ногооной, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэб? Эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлгэ аймагай ажахы бүхэндэ ехэ удха шанартай. Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон эдэбхитэд КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула тусхай хэмжээнүүдые хараалба.

Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, ойрын табан жэлэй туршада колхозуудта 2200 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ тариалан болгогдохо, сабшалангай газар 5200 гектараар ургэдхэгдэхэ.

Эндэхи адууһа малаар эгээл баян «Коммунизм» колхоз ойрын хэдэн жэлэй туршада 930 гектар, «Байкал» колхоз—680, «Коммунизмын зам»—600, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—519, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз—770 гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, аша үрэтэйгөөр хэрэглэхээр түсэблэнэ.

Гадна гүрэнэй лесфондын газар дээрэһээ 30 мянган гектарыень хүдөө ажахыда хэрэглэжэ боломоор. Тэрэнэй 12 мянган гектарынь сабшалан, 18 мянгаинь бэлшээри болохоор хараалагдана. Энэмнай ехэ баялиг!

Хэрбээ тарялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 8,8 центнер орооһо таряа, гектарай 100 центнер силос дараха ногоон набша намаа, сабшалангай га бүриһөө ядахадаа 8,5 центнер үбһэ хуряадаг болоо һаа, 1970 ондо орооһо таряа 812 тонноор, силос даралга 5996 тонноор, үбһэ бэлдэлгэ 2389 тонноор дээшэлхэ болоно.

Тэрэнһээ гадна, үшөө ехэ арга боломжонууд Захааминай ажахынуудта бии. Жэшээ болгон эндэхи «Дружба» колхозые хаража үзэе. Энэ ажахын 1000 гаран толгой эбэртэ бодо мал, 3000 гаран хонин зунай сагта Хүбшэ гэжэ газарта байрладаг. Тиихэдэ Хүбшэдэ «Коммунизмын зам» колхозой олон тоото адууһа мал зунай бэлшээридэ гаргагдадаг. Тэндэ тооложо үзэхэ болоо һаа, 25 мянтаһаа үлүүтэй гектар газар бии юм. Теэд энэ баялигай хахадыншье биратай һайнаар ашаглагданагүй. Тэндэ сабшаа һаа, хэдэн мянган центнер үбһэ хуряажа болохо. Мүн тэжээлэйшье ургамалнуудые тарижа боломоор. Иимэ хүдэлмэриин хэгдэдэг болоо һаа, Хүбшэдэ үбэл, зунгүй хэдэн олон гүүртэ, отара адууһа мал, хони хурьгадые гаргаша багатай тэжээл дээрэ барижа боломоор.

Хүбшын газар гүйсэд һайнаар ашатлаха тухай хөөрэлдөөнүүд болоһоор үнинэй. Теэд биратай юумэн хэгдэнэгүй. Нёдондо Хүбшэ тээшэ харгы заһабарилдагдажа, газарые ашагтайгаар хэрэглэхын тула нэн түрүүн харгы һайнаар заһабарилха шухала. Мүн газар һайжаруулха хүсэ ехэтэй техникэ хэрэгтэй.

Үшөө нэгэ жэшээ. «Коммунизм» колхоз аймаг соогоо адууһа малаар, газар дайдаар эгээл баяниинь гэхэдэ, алдуу болохогүй. Теэд эндэ Ута Нюрган гэжэ газарта 300 гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, тэжээлэй ургамалнуудые тарижа боломоор. Тиигээ һаа, энэ ажахы багаханаар хэлэхэдэ, 6—7 мянган центнер тэжээл нэмэжэ хуряаха аргатай бшуу. Тус колхозой Хуурлиг нютагта, мүн Зэдэ голые зубшан хэдэн мянгаад гектар газар, ямаршье аша туһагүйгөөр бургааһа харганаада, намагта дарагдашаод хэбтэдэг. Тэдэниие хүдөө ажахыда хэрэглээ һаа, ямар ехэ аша туһа асархаб?!

Газараа һайжаруулха талаар хараалһан түсэбөө түргөөр бэелүүлээ һаа, Захааминай колхозууд адууһа малаа тэжээлээр гүйсэд хангажа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, гүрэн түрэдөө мал ажалай продукци ехээр худалдадаг болохонь лабтай.

Б. ВАНЧИКОВ.

БЭРХЭШЭЭЛҺЭЭ СУХАРИДАГГҮЙШҮҮ[…]

Энэ жэлдэ Хойто-Байгалда сагай уларил өөрсэ ондоо байнэ. Иимэ уларилай хэзээ дайралдаһые һананагүйбди гэжэ үнинһөө хойшо эндэ ажаһуудаг загаһашад хөөрэлдэнэ. Байгал далайн хойто зүгэй баруун эрьедэ дүтэрхы Байгалай, Баргажанай хада уулануудай орой саһаар хушагдаһан зандаа. Удаан саг соо хүйтэншье байба, хуратай, манатай. Иимэ эрхэ байдалда загаһа бариханьшье бэрхэтэй. Загаһа эмхитэй һайнаар бэдэрхэ, арга боломжоёо хэрэглэхэ гэжэ загаһашад оролдобо.

Нижне-Ангарскын загаһанай комбинадай бүхы бригаданууд губшуураар загаһа бариха зуураа даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ байна. Нүхэр В. П. Смирновой даадаг бригада июнь соо гурба һарынгаа даабари үлүүлэн дүүргэһэн, ходо ехэ олзотойгоор бусажа байгаа. Иигэжэ тус бригадынхид зунай загаһа бариха түсэбөө богони сагсоо дүүргэбэ. Хойто-Байгалай Валерий Петрович Смирновой даадаг бригада республикынгаа загаһашадай дундаһаа эрхимлэжэ гараа. Загаһа барилгын зунай-намарай түсэбые 29 хоног соо дүүргэһэн энэ бригадые комбинадай бүхы коллектив амаршалжа, туйлаһан амжалтаарнь омогорхожо байна. Бригадын гэшүүд Виктор Андреевич Раев, Степан Толмачев, Георгий Хамуев, бригадир К. П. Смирнов ажалай эдэбхи үүсхэл гаргажа, Байгалай загаһашадые алдаршуулаа гэхээр. Тэдэнэр 105 центнер омоли барижа тушаагаа. Энэнһээ урда нэгэшье бригада иимэ богони болзор соо зунай загаһа барилгын түсэб дүүргээгү[…] Нёдондошье тус бригадын[…] барья 1,5 дахин үлүүлэн […] һэн байна. Тэдэнэр хайша[…] амжалта туйланаб. ямар […] тайб? Үнэндөө онсо нюуса[…] юм. Ажалдаа абьяастайгаа[…] хи үүсхэлтэйгээр хандадаг[…] рамтай эмхитэй, загаһа б[…] гые зүбөөр эмхидхэдэг […]

Хойто-Байгалай загаһаш[…] шуураа 150 метрэй, тэр[…] шье ехэ гүнзэгыдэ табидаг, […] гаһа баридаг юм. Валери[…] вич туйлаһан иимэ үрэ[…] рөө һанаагаа амараагүй, […] бариха ажал нарижуулан […] руулха гэжэ бодомжолоо. […] дынгаа гэшүүдтэй зүбшэ[…] һэнэй һүүлээр губшуура[…] дээрэ тодхожо, урдынхиһа[…] дахин ехэ загаһа бариһа[…] Мүн ута, богони веревко г[…] та уяжа, тэрэнээ уһан со[…] доро, гүнзэгы газарта то[…]

Загаһашад үдэшэ губш[…] биһанай һүүлээр станда[…] хонодог, үглөөгүүр далай […] губшуураа харадаг. Хар[…] Смирновой бригада хой[…] лайхидай энэ заншал түрүү[…] «эбдэжэ», һүниндөө далай[…] дог болобо. «Үглөөгүүр э[…] натай байдаг, эрье, далай […] дахашьегүй юм. Губшуура[…] жэ сагаа гээхэш, амарх[…] лахашье арга байхагүй. […] дэгдэхые удаан хүлеэхэ […] Харин далайда губшуура[…] хоноходоо. тэрэнээ хэ[…] абахаяа мэдэхэш, эрьеэ[…]

9-дэхи СМУ-гай барилгашад өөһэдынгөө заншалта һайндэрые угтуулан, эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна. Тэдэнэй дунда шулуушан Анна Кобылкина эдэбхитэ ажалаараа онсо шалгаржа, абаһан даабаряа үдэр бури дүүргэнэ. Мүнөө үедэ Аннын хүдэлдэг бригада Каменск городто автогараж бодхон барина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 9-дэхи СМУ-гай шулуушан Анна Кобылкина.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ЗЭДЫН ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДААР

Һонирхон шагнаба

Политическэ болон эрдэм наукын мэдэрэл дэлгэрүүлхэ «Знани» бүлгэмэй лекторнүүд А. И. Башухаев, Б. Р. Рыгзенов гэгшэд һаяхан Зэдын аймагаар ябажа, «Октябрьский», Оёорой совхозуудай, Петропавловка тосхоной, мүн Зэдэ станциин ажалшадта уласхоорондын байдал тухай публична 20 гаран лекци уншаба.

Уласхоорондын мүнөөнэй байдалаар уншагдаһан эдэнэй лекциие угаа һонирхон шагнаха зуураа, лекторнүүдһээ олон асуудал һураһан байна. Тэдэндэнь тодо һонор харюунуудые үгэбэд.

Агитбригада—үбһэшэдтэ

Борьёогой совхозой партийна комитет үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлжэ байгаа хүдэлмэришэдые соёл культурын талаар тэдэнэй үдэр бүриинь эрилтые хангаха зорилгоор агитационно-уран һайханай бригада эмхидхэбэ. Тэрэ бригадын концертын программа дотор совет болон хариин композиторнуудай зохёоһон, тэрэшэлэн ород. ба буряад арадай дуунууд, хатар, уран һайханаар уншалга гэхэ мэтын олоной анхарал татамаар зүйлнүүд оруулагданхай.

Иимэ нэгэ һүрхэй зохид концерт совхозой 2-дохи отделениин үбһэшэдэй бригада, звенонуудай хүнүүдэй урда табигдаба. Концертын урда тээ парткомой секретарь нүхэр Ванкеев хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө хээ. Тиихэдээ уласхоорондын байдал, мүн Совет орон дотор боложо байгаа һонинууд тушаа тогтобо.

Хүдэлмэришэдэй суглаан

Баруун аймагуудые электрын элшэ хүсөөр хангадаг ехэ коллективэй хүтэлбэрилхы эмхи зургааниинь Петропавловка тосхондо оршодог. Тэрэ эмхи зургаанай партийна организаци дирекцитэеэ хамтаржа, хүдэлмэришэдэй хамтын суглаануудые үнгэргэжэ байна. Тэндэ нийтын гурим хазагайралгатай тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүд тушаа, мүн «Хулигантаһанай түлөө харюусалга шанга болгохо тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ тушаа элидхэл нүхэр Гармаев хэбэ. Тиихэдээ коллективэйнгээ ажабайдалтай эдэ тон шухала документнүүдэй удха шанарые холбобо.

Эндэ архидадаг, ажалһаа һамшадаг, хулиган ааша гаргахаяа һанадаг зарим нэгэшүүл шангаар зэмэлэгдэбэ.

Д. БАДМАЖАПОВ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

ҺАЛХИНАЙ УРДАҺАА

ҺӨӨГ БУРГААҺАНАЙ саагуур эндэ тэндэ тобойлдожо харагдаһан зуһалангай барилганууд тээшэ «Газик» хүнгэхэнөөр харгыһаа халуурба. Гол харгыһаа хадууран хибэс ногоон дээгүүр машинаар гүйлгэхэдэ, талын аалихан һэбшээн сэсэг набшын хангал үнэрөөр хамар сохино, сэсэгүүдэй элдэб үнгын баглаанууд хүнэй нюдэ эреэлжүүлнэ. Эгээн тиихэдэ газар өөрынгөө хүсэ ехэтэй сээжээр дүүрэн амилан, оршон тойрониие халуун амисхаалаараа халаажа байһандал үзэгдөө бэлэй. Энэ халуунһаань ургажа байһан модод дууража байһандал холоһоо харагдана. Зуһалангай гэрнүүдэй һүүдэртэ үхэр мал халуунһаа хорон хэбтэнэд.

Петр Николаевич иишэ ерэһэн харгые өөрынгөө табан хургаяа тоолоһондол мэдэхэ. Энэ хүн харгын болдог, дошо нүхэн бүхэниие мэдэхэ, машинаяа аалияр, хурдаар ябуулха. Петр Николаевич зуһаланда хүрэжэ ерэбэ. Тэрэнэй урдаһаа үхибүүд шуугалдаһаар гүйлдэбэ. Тэдэнэр бургааһан моридоо забда залигүй ташуурданад.

— Байгыш! Петя ахай, Петя ахай, машинадаа һуулгыш,—гэлдэн, гарнуудаа арбагануулан хашхаралданад. Тэдэнэй эгээн заахаһиинь нүхэдһөө үрдижэ, жолоошоной хажууда һуулсаба.

— Зай, бургэдүүд, ниидэжэл ябана гээшэ гүбди?—гэжэ жолоошон асууба. Үхибүүд машинада һуухадаа, тон ехээр һонирхоһон дээрэһээ энэ асуудалыень анхарбагүй.

— Та манайда хүрэхэтнай гү?—гэжэ үхибүүд нэгэн дуугаар бэе бэеэ дэмжэлсэн һурабад.

— Тиимэл даа, танда хүрэхэмни,—гэжэ жолоошон тэдэнэй һанаа амаруулба.

Үхибүүд машинын зогсохотой сасуу тэрээнһээ буужа, машинада һуужа ерэһэн тухайгаа тон хүхюутэйгээр хөөрэнэд. Энэ үедэ автолавкые һаалишад тойрошоно.

—Петр Николаевич, манайнгаа захиһые асараа гээшэ гүт?—гэжэ үүлтэртэ фермын һаалишан Самажаб Раднаева асууна.

— Асараалби даа, бүтэдыень асарааб.

Үхибүүд баһа хүл доогуур хүрмэлдэнэд. Тэдэнэр автолавкын ерэхэдэ хэнһээшье үлүүгээр хүхинэд. Һаалишад худалдажа абаһан юумэеэ ехэл һайшаажа, бэе бэедээ тааруулан хэмжэжэ үзэнэд. Ехэл баяртайнууд.

— Петр Николаевич, һайн даа!—гэжэ үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэнэд.

Жолоошон-наймаалагша Бровкин һаалишадай баярта хайшан гэжэ харюусахаяа мэдэнэгүй. «Хэхэ ажалаа хэнэб, харин баяр хүргэжэ байха. Һаалишадые һайнаар хангаха минии уялга ха юм гэжэ Бровкин дотороо шэбшэнэ.

Һаалишад жолоошондо үшөө дахин баяр хүргөөд, гэр тээшээ хүхюутэйгээр таранад. Худалдажа абаһан юумэнүүд тухайгаа хөөрэлдэнэд.

Машина тооһо бурьюулһаар хүршэ отара тээшэ зорино.

Кабинын урдахи нээлгэтэй сонхоор талын һэбшээн үлеэжэ, Петрой алтан шарахан үһые хиисүүлнэ. «Мүнөө үдэшэ болотор бүхы заимкануудаар заатагүй ябажа үзэхэб гээд тэрэ шэбшэнэ. Полевой станууд дээгүүр баһал мүнөө үдэртөө гаража үзөө һаа. бүри һайн байха һэн. Хүнүүд тэндэ баһал хүлеэнэ.»

Петр Николаевич ургэн дардам харгы дээрэ гарамсаараа, машинаяа бүри ульгамаар табилуулна, тэрэ холо харагдажа байһан гэрнүүд тээшэ бүри хурдаар ярана. Ямаршье мэргэжэл һайн. Шахтершье, модошоншье, жолоошоншье байбал, юу хамааб. Тэдэнэр нэгэл адли сагта ажаллана гээшэ ааб даа. Хонишод үдэшэ орой болотор хонидоо манаха, жолоошон харанхы һүни болотор харгыда һэжэрүүлхэ. Зүгөөр эдэ хүнүүднай нэгэ хүдэлмэри хэнэ. Тэдэнэр хүнүүдэй түлөө оролдоно.

Автолавкын жолоошониие Тураахинай, Междуречиин хонишод һаалишад болон полевой станууд-тахи механизаторнууд хүлеэнэ. Бровкин хура бороо, шабар шабха, һалхи шуурган соогуур малшадтал ярана.

Г. БАРАННИКОВ.

Баргажанай аймаг.

ТҮМЭР ЗАМШАДТА ШАГНАЛ

(Үргэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Дондуков Петр Доржиевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Дюков Юрий Игоревич—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой больницын врач.

Егоров Илья Егорович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын 56-дахи замай машинна станциин колоннын начальник.

Запарин Василий Иванович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай дохёо үгэлгэ болон хэлхээ холбооной дистанциин ахалагша электромеханик.

Захаров Борис Сергеевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Горнной электростанциин мастер.

Имеев Афанасий Иванович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Колосова Прасковья Семеновна —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын түмэр харгын техникумэй багша.

Коренев Степан Алексеевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Сэлэнгын дистанциин бригадир.

Кроль Василий Михайлович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

Лесовой Иван Иванович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой партийна комитедэй секретарь.

Лобасюк Николай Яковлевич—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Миронов Василий Спиридонович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой электро-гагнуурша.

Митропольская Ольга Александровна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай станциин больницын врач.

Михайлов Прокопий Федорович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Наушки станциин начальник.

Мухамедзянова Лейля Нагмятзяновна—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Мышкина Валентина Викторовна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэдые хангаха таһагай хүдэлмэрилэгшэ.

Нагайцев Владимир Трофимович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой бригадир.

Найданов Балдан-Еши—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Сэлэн-Дүүмэ станциин дежурна.

Папкин Григорий Семенович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Петров Иннокентий Лазаревич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой партийна комитедэй секретарь.

Поздеев Борис Захарович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь.

Пояркова Агния Александровна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын гэр байранууд болон барилгын Улаан-Үдын дистанциин штукатур.

Пушкарев Василий Никитович— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой түмэршэ дархан.

Сабельников Виктор Олегович— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хэбшэн.

Скачко Андрей Селиверстович —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын дистанциин бригадир.

Старочкин Тимофей Яковлевич —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын вагонно депогой шалгагша.

Субычев Михаил Павлович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын гэр байра болон барилгануудай Улаан-Үдын дистанциин слесарь.

Тарчимаев Балдан-Доржи Бадмацыренович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин начальник.

Торонов Гавриил Данилович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

Устинов Александр Дмитриевич —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин уһанай хангалгын мастер.

Федоренко Юрий Илларионович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин райпрофсоюзай түрүүлэгшэ.

Федоров Петр Михайлович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин поездно диспетчер.

Хамаганов Михаил Дружинович—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой таһагай начальник.

Шевцов Иван Иванович—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой мастер.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Акулова Мария Семеновна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая станциин больницын санитарка.

Багин Михаил Никифорович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь.

Бакакина Мария Павловна— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Беляева Валентина Александровна—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой һургуулиин багша.

Боржонов Доржо Тихонович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин таһагай начальнигай орлогшо.

Вангродская Римма Константиновна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой лабораториие даагша.

Воробьев Федор Германович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой машинистын туһалагша.

Газизов Мухарам Фаязович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин начальнигай орлогшо.

Герасимов Александр Митрофанович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Наушки станциин техническэ шалгалтын пунктын хүдэлмэрилэгшэ.

Голиков Андрей Андреевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой цехэй начальник.

Грудинина Мария Ефимовна — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Дашиева Гармацырен Ванчиковна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай станциин түлишын складай хүдэлмэрилэгшэ.

Дележ Мирон Федотович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын зэбсэгтэ харуулай стрелок.

Дуботолкин Анатолий Дмитриевич—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая дистанциин бригадир.

Елгин Павел Филиппович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой главна инженерэй орлогшо.

Звягин Прокопий Васильевич— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой электромонтер.

Иванчилов Григорий Николаевич—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын гэр байра болон барилгын Улаан-Үдын дистанциин модошо дархан.

Ивашин Петр Трофимович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин дежурна.

Калашников Николай Тимофеевич—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой модо отологшо.

Караулов Василий Васильевич— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Мельникова Мария Кузьминична —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай станциин 92-дохи һургуулиин багша.

Милованцев Павел Семенович— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин поезднуудые түхеэрэгшэ.

Недзиковская Анисия Ивановна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая станциин 48-дахи хүүгэдэй саадай няни.

Николаев Николай—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын барилгын участогай слесарь.

Ощепков Иван Иванович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай локомотивна депогой слесарь.

Рабданов Рандал Тинатович— Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой цехэй начальнигай орлогшо.

Рыбин Михаил Константинович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын вагонно депогой ахалагша шалгагша.

Сидоров Николай Семенович— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Зэдын балластна карьерэй экскаваторай машинист.

Сичкарева Мария Тихоновна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая станциин дежурна.

Сосновский Григорий Павлович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь.

Суханова Васса Сергеевна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэдые хангаха таһагай столовын повар.

Тарасюк Иван Федорович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин дохёо үгэлгэ болон хэлхээ холбооной электромеханик.

Хаглеев Василий Павлович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын резервын кондуктор.

Хохряков Василий Викулович— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Шалин Виктор Яковлевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Заудинск станциин ахалагша шэгнүүршэн.

Янкова Евдокия Дмитриевна — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой шэрдэгшэ.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Афанасьев Фокей Степанович— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Горхоной дистанциин хүдэлмэрилэгшэ.

Баженова Мария Степановна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин билетнэ кассир.

Богданова Клавдия Григорьевна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин 26-дахи магазинай наймаалагша.

Булгаков Алексей Михайлович —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын дистанциин замай хүдэлмэрилэгшэ.

Выродов Никифор Игнатьевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой бетонщик.

Евтушенко Владимир Степанович—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой электромонтер.

Еранский Глеб Иннокентьевич— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын зэбсэгтэ харуулай отрядай хүдэлмэрилэгшэ.

Златковская Анна Григорьевна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Сэлэнгын дистанциин хүдэлмэрилэгшэ.

Иксанова Гильивафа—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Сэлэнгын дистанциин замай хүдэлмэришэ.

Казаков Яков Яковлевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Китаева Екатерина Ильинична —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин больницын санитарка.

Колесов Ростислав Дмитриевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой кранай машинистын туһалагша.

Корытов Михаил Гаврилович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь.

Кушнир Николай Сафронович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой пожарно-стрелково командын хүдэлмэрилэгшэ.

Леванова Любовь Васильевна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын вагонно депогой проводник.

Лойко Клавдия Петровна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай станциин амбулаториин фельдшер.

Лялин Семен Васильевич—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Галуута-Нуурай дистанциин хүдэлмэрилэгшэ.

Мацилеев Леонтий Адамович — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин материально-техническэ хангалгын таһагай шофер.

Мохнатов Николай Васильевич — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын гэр байра болон барилгануудай Улаан-Үдын дистанциин модошо дархан.

Неретина Варвара Андреевна— Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая станциин хилээмэнэй заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Пермяков Георгий Иннокентьевич—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Сальникова Зинаида Ивановна —Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин 5-дахи һургуулиин багша.

Смирнов Александр Леонидович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой главна механик.

Спешилова Александра Семеновна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Сэлэнгэ станциин врачебнэ участогай фельдшер.

Степанова Ольга Ефимовна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Мысовая дистанциин хүдэлмэрилэгшэ.

Темникова Антонида Васильевна—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын 56-дахи һургуулиин багша.

Толстых Екатерина Семеновна — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой шэрдэгшэ.

Топовский Сергей Иванович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой таһагай начальник.

Федотов Павел Андреевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой модошо дархан.

Филимонова Елена Михайловна — Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдэ станциин ясли-садай хүмүүжүүлэгшэ.

Чаинский Савва Савельевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь.

Чайкин Гавриил Ильич—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Выдрино станциин ахалагша стрелочник.

Чемезова Александра Табитуевна—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой ясли-садай повар.

Чепелев Павел Васильевич — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Шапхоев Юрий Дмитриевич — локомотив-вагон заһабарилгын заводой электромонтер.

Шульгин Иван Егорович—Зүүн-Сибиирин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистын туһалагша.

ҺАЙН ДАА, ДОКТОР!

БОЛЬНИЦА тухай һанаандаа оруулахадамни, дун сагаан халат үмдэһэн, халта уршалаатаһан нюуртай хүн минии урда бии болоодхидог. Бэрхэтэй үедэ намда аша туһа үзүүлһэн хүн тухай хэзээдэшье мартахагүй хаб даа.

— Һайн даа, Александр Федорович... һайн даа!—гэһэн нангин үгэнүүд сээжэ сооһоомни хододоо зэдэлэн байхадал гэдэг...

Манай доктор иимэ һайн һайхан баяр юрөөлэй үгэнүүдые хэды дахин дуулаһан байгаа хаб—тооложо тобложо хэлэхэнь бэрхэтэй. Операцида ороһон лэ хүн бүхэндэ тэрэ зүрхэнэйнгөө хүбиие үгэлсөө. Эмнүүлжэ гараһан хүнүүдһээ бэшэг тэмдэгшье ходо абажа байдаг. «Танда баясхалан хүргэнэбди» гэжэ тэрэ бүхэндэ баатарлиг ажал хүдэлмэриин үрые тэмдэглэн юрөөдэг юмэл. Буряад ороной али холын заха хизаарһаа «Манай эсэгэдэ мартангүй баяр хүргыт» гэһэн захяанууд орожол байдаг. Энэ—врач Александр Федорович Ищенкодэ. Бэшэгүүд, бэшэгүүд. Олон янзын гараар бэшэгдэһэн бэшэгүүд. Олон янзын хуби заяанууд. Олон янзын бэрхэшээлнүүд тухай...

Операционно соонь. Үбшэнтэнэй али бүхы талые элирхэйлэн мэдүүлхэ приборнууд хүдэлнэ. Һүжэрһэн уушханай ханяадатай хүн гонзойно. Душэ наһатай. Түнхэнэй аймагһаа ерэһэн метеостанциин хүдэлмэрилэгшэ Василий Б. гэдэг.

— Вася, яахашьегүйш, тэсэжэл үзөөрэйш,—гэһэн үгэ дуулдана.

Анастазиолог хамаг хэхэ юумэеэ хэнэ. Наркоз үгэхэ аппарат хүдэлжэ эхилнэ. Врач В. Б. Дондобон үбшэнтэнэй хоолой уруу сэбэр агаар үгэхэ нарихан резинэ трубка залана. Хабһан дээрэ йод түрхигдэнэ.

Хирург гараа дээрэ үргэн, операционно столдо дүтэлнэ. Тиин нэгэ далыень тойруулаад, гүнзэгы шарха отолон гаргана. Сестра Наташа инструментнүүдые хойно хойноһоонь һарбайна. Хирургшье шархын дээгүүрхи хабһа үргэжэ, уушханда гар хүрэнэ.

Һүүдэргүй ехэ лаампа улам гэрэлтэйгээр носожо, докторой гар, хурганууд айхабтар уян нугархай, түргэнөөр хүдэлнэд. Баруун хахад уушханай дээдэ хубичь отологдон абташаба. Шуһанай һудалнуудай бүтэн бүлеэниинь айхабтар наринаар шалгагдана, торгон шэмхүүргэнүүд хуряагдана. Тиигээд газаа шарха оёгдоно...

Гурбан час дотор угаа орёо хүдэлмэри хэгдэбэ. Гурбан час соо хүнэй ами наһанай түлөө тэмсэл диилэжэ гараба!

Үбшэн хүн яһала тэмтүй янзатайшье һаа, игсуун хүндөөр амилна... Һүүлээрнь хахад һара мэдэггэнгүй үнгэршэбэ. Уушханиинь һайн түхэлдөө оробо. Үшөө һара үнгэрөөд байхада, үбшэнтэн ямаршьегүй эдэгэжэ, больницаһаа аргагүй баяртайгаар гаража ошобо.

...Энэ операционно соо хэды олон хүн ами наһаяа абаруулжа гарана гээшэб! Сөгнэжэ хэлэхэнь бэрхэтэй. Эзэниинь Александр Федорович операциин урда, һүүлээршье рентгенэй фото-зурагуудые хаража гү, али бэшэг тэмдэг хэжэ, айхабтар сулоогүй һууха...

Нүхэр Ищенко дүрбэн зуу гаран хүниие операци хэжэ эмнээ. Тэдэнэр абарагша доктороо ходо-доо һанажа, дурдажа, баяртай омогтойнууд ябадаг юм.

Бэшэгүүд, бэшэгүүд, янза бүриин бэшэгүүд. Янза бүриин хуби заяанууд. Янза бүриин бэрхэшээлнүүд.

«Һайн даа, докторнай!» гэжэ эмнүүлэгшэдынь баясхалангаа мэдүүлнэд.

Ц. ТЫХЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врач А. Ф. Ищенкын хүдэлдэг, операци хэдэг таһалга соо.

Фотонь авторай.

МАЛШАДАЙ ХҮҮГЭДТЭ АНХАРАЛ

Яруунын Комсомольско совхозой дирекци Хэндэ голой эрьеын үзэсхэлэн һайхан газарта малшадай үбэлдөө байдаг байрада Тэлимбын малшадай хүүгэдые амаруулха лагерь эмхидхэһэн байна. Тэндэ 30 гаран хүүгэд амарба. Тэдэ үхибүүд лагерьта байха зуураа экскурсяар хээгүүр гаража, элдэб ургамалай гербари суглуулаа.

Хүмүүжүүлэгшэд, багшанар Г. В. Рыбаков, Д. Р. Пунцукова гэгшэд хүүгэдэй амаралта һонирхолтойгоор эмхидхэһэн байна. Багашуул амархынгаа хажуугаар өөһэдөө концерт бэлэдхэжэ, отара, гүүртэнүүдэй малшадта наада харуулна. Тэдэнэр үдэшэндөө совхозойнгоо түб һуурин ошожо, кинокартина харанад.

Совхоз лагерьта байгшадые эдеэ хоолоор дүүрэн хангаһан байна. Повар Е. И. Баженова тон амтатай эдеэ бэлэдхэжэ, хүүгэдые һайнаар хооллуулна. Тэлимбын хүдөөгэй больницые даагша врач А. П. Махонов лагерь дээрэ ариг сэбэрые сахиха, үхибүүдые үзэжэ зэргэтэй хинажа гурим наринаар сахилсан туһална.

И. ЕРЕМЕЕВ.

КАНАДАДА БОЛОҺОН УУЛЗАЛГАНУУД

ЗАМАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Газаа далайе гаталһан манай «ИЛ-18» самолет Канада дээгүүр ниидэнэ. Ногоон сэсэрлигээр бүрхөөгдэһэн, үдэшын наранай гэрэлээр ялалзаһан Канадын ниислэл Оттава хэдыхэн болоһон хойно харагдажа эхилбэ. Иихэдээ Канадын газар дээрэ орожо ерэбэ гээшэбди. Тэндэ гушан градусай халуун, холын хойто зүгэй энэ орон тухай манай һанамжаһаа ондоо байщоо. Тиибэшье эндэ манай хото городуудайхиһаа һураггүй хүйтэн үбэл болодог.

Бидэ арбан үдэрэй болзороор Канадада ерээ һэмди. Теэд энэмнай, тус ороние һайса шэнжэлхын аргагүй, бага болзор ааб даа. Тиибэшье орон соогуурнь аяншалжа, юумэ хараха, үзэхэдэ яһалал хүрэхэ болзор байба.

Канадын байгаали янза бүриин. Баруун тээшээ хэдэн мянгаад километртэ нэмжыһэн тала газар байтараа, гэнтэ хада ууланууд болодог, хойто зүгтэхи тайга газарһаань тундра мужаатан эхилдэг. Энэ орон соогуур ябахада, заншал байдалаараа Францидашье, Англидашье адлирхуу болошодог.

Канадын хүн зониинышье, байгаалидаал адли, өөһэд хоорондоо онсо илгардаг. Англи болон франциуз—хоёр ондоо хэлэн, хоёр ондоо заншал, байдал эндэ зэргэ ушардаг. Энэ орон дотор ажаһууһан немецүүд, украинецууд, скандинавууд, итальянецууд, голландецууд болон поляксууд, нютаг баримталан хамтаржа һууханаа гадна, өөһэдынгөө үндэһэ яһанай үг заншалые алдаагүй. Квебек провинцида имагтал французууд ажаһуудаг.

Газаа далайн хоёр тээшье һаа, Советскэ Союз Канада хоёр хүршэнэр юм. Хойто зүгтэ гансал полюс тэдэниие хубааруулна. Гэхэтэй хамта мүнөөнэй зам харилсаан, хэлхээ холбоон холыншье газарые ойро мэтэ болгодог. Хоёр ороной хоорондо агаарай сэхэ зам харилсаанай нээгдэхэлээр Канада манайда бүришье дүтэ болонхой. Үглөөгүүр Москвада эдеэлээд, самолёдто һуужа ниидээд, Монреальда үдэшынгөө эдеэ барихада болоно.

Теэд манай хоёр орониие гансашье уһан далай холодуулдаг бэшэ юм байна. Ушарынь, хүйтэн дайнай нүхэн сооһоо гараха дурагүй, үсэтэлдэрэйхиеэ хэлэжэл һуудаг хүнүүд Канадада үшөөл бии. Тиибэшье һаань, ажабайдал өөрынхеэ абана. Юуб гэхэдэ, Советскэ Союзай ба Канадын гүрэн түрын ашатуһые хараада абан, хуушанайхияа мартаад, хоёр гүрэн хоорондоо харилсан ажаллаха ёһотой болоно бшуу.

Советскэ Союз Канада хоёрой хани хүршэ харилсаае бэхижүүлхэ тухай хүсэл бодолые Канадын хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн улад зонойнь һайшаан дэмжэдэг байһанда баясамаар. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский түрүүтэй Советскэ Союзай Верховно Соведэй делегациин һаяшаг Канадада ерэхэдэнь, энэ үзэл бодол илангаяа элирбэ. Энэ бэшэгэй автор манай парламентаринуудые орон соогуурнь үдэшэлсэжэ ябахадаа, совет айлшадые канадынхидай ямар ехэ баясхалантайгаар угтадаг байһыень хараа.

Совет хүнүүдэй хаанашье ерэхэдэнь, хэблэл, радио болон телевидени угаа ехэ анхарал хандуулдаг байба. Канадын энгэй хүнүүдшье манай депутадуудтай баяртай халуунаар уулзаһан байна. Ванкувер шадархи Лэнгли нютагай фермер Гарри Берри гэгшын гэр бүлынхид ажахыень хараһан совет парламентаринуудтай уулзаһанаа удаан саг соо мартахагүйл байха. Фермер Берриин болон гэртэхинэйнь манай депутадуудтай зэргэлээд буулгуулһан фото-зурагынь энэ бүлын альбом соо хүндэтэй һуури эзэлхэ, бусадые атаархуулхал байха.

Альберт провинциин Медисин-Хат городто совет айлшадай ерэһыень һананаб. Энэ городой улад зоной делегаци хазаар моридые унанхай, канадска болон советскэ тугуудые барияад, Советскэ Союзай түлөөлэгшэдые угтаа. Гэбэл Канадын болон СССР-эй гүрэнэй тугуудые бариһан хоёр тугшан түрүүтэй хазаар моритойшуул, мүн тэдэнэй хойноһоо һубариһан олон автомобильнууд Медисин-Хат городто ороходомнай урдаһаамнай ерээ. Совет айлшадай тогтохо отелиин газаа угаа олон хүн зон угтажа байба. Хани халуунаар гар гараа адхалсаан, энеэбхилэлдэн хөөрэлдөөн... Канада соогуур хаагууршье ябахадань, совет хүнүүдые иимэл хани халуунаар угтадаг байба. Энэ хадаа Советскэ Союзай бодото үнэн байдалые канадынхидай һайса мэдэжэ абаха дуратай, хоёр ороной хоорондоо үгэеэ ойлголсон, харилсаатайгаар хүршэ хаяа һууха хүсэлэнтэй байһые гэршэлнэ.

Канада үрэжэл ехэтэй хүдөө ажахытай, хүгжэнги промышленностьтай гүрэн юм. Тиибэшье канадынхид манай орониие үшөөл хүгжэжэ байһан орон гэжэ тоолохоор гэлсэдэг. Мүнөө энэ орон дотор шэнэ предприятинууд, промышленностиин һалбаринууд байгуулагдана. Онтарио провинциин харгынуудые зубшаад, завод, фабрикануудай байшангууд харагдана. Тиибэшье өөрынгөө ороной ерээдүйдэ канадынхидай этигэдэггүй байһыень ажагламаар.

...Манай һуутаад аяншалжа ябаһан автобус томо томо хабтагай-самбарнуудай хажуугаар үнгэрнэ. Тиихэдэнь америкын «ЭССО», «Форд», «Вестингауз», «Тудрич», «Дженерал моторс», «Дженерал электрик», англиин «Шелл» ба бусад фирмэнүүдэй нэрэнүүд зэрэлгээтэн харагдана.

1950 онуудһаа эхилээд, хариин, илангаяа америкын капитал Канадын экономикодо нэбтэржэ захалһан юм. Экономикын зарим гол газарнуудые хариин капитал хинамжадаа абаһан байха. Мүнөө Канадада гансахан америкын капиталда 25 миллиард доллар һомологдонхой. Зүгөөр 500 томо корпорациин хахадһаа олонхинь хариин капиталай хинамжала абтаһан. Тиихэдэ тэдэнэй гурбанай нэгэнһээ дээшэнхинь бүримүһэн хариинхидай мэдэлдэ ороһон байха юм. Тиигэжэ жэлһээ жэлдэ хариин оронуудай, түбхын түрүүн Америкын капитал Канадын экономикодо улам ехээр нэбтэрэн ороно.

Тиин оронойнгоо ерээдүйдэ канадынхидай этигэхэеэ болижо эхилһэндэнь гайхалтай аал. Экономическа ба политическэ талаараа Канада бэеэ даанги байдалтай зандаа үлэхэ гү, али США-гай 51-дэхи штадынь болохо гү гээд Канадын оюун бодолтон асуудал табидаг.

Энэнь кабинет соо һуугаад шиидхэхэ теоретическэ асуудал бэшэ юм. Тус ороной үмэнэ энэ асуудал тобойсо гаража ерэнхэй. Иимэ асуудалһаа зайсахын аргагүй, шиидхэхэ ушартай болоод байна. Гэхэтэй хамта, Канадын зарим ээд-баяшуул Уолл-стридэй дарлалтада эсэргүүсэһэнэй хэрэггүй гэжэ тоолодог. Хэтэрхэдээ, Канада США хоёр экономическа талаараа заатагүй нэгэдэхэ юм гээд зариманиинь тоолоно.

Оронойнгоо экономическа болон политическэ талаараа бэеэ даанги байдалые хамгаалха тухай асуудал Канадын түрүү хүсэнүүдэй үмэнэ табигданхай. Канадын коммунистнууд хариин капиталай орондоо нэбтэрхэ аюул тухай заадаг, Канадын бэеэ даанги байдал хамгаалхын түлөө шууд шанга хэмжээ абахыень эридэг байгаа. Мүн олохон буржуазна политическэ ажал ябуулагшад энэ асуудал тушаа һүүлэй үедэ бодомжолдог болобо.

«Канадын шэлэхэ асуудал: бэеэ даанги байдал гү, али колониальна гурим гү»,—гэһэн гаршагтай ном һаяшаг хэблэгдэн гараа. Тэрэнэй автор Уолтер Гордон мүнөөнэй байдалһаа гэдэргээ бусаха алхам хэхые уряална. Америкын капитал тэмсэлгүйгөөр Канададахи байдалаа алдахагүй гэжэ Гордон ойлгоно.

Энэ номой тунхаглагдахаһаа хэдэхэн үдэр урда тээ мүнөөнэй мүнгэн сангай министр Митчел Шарп Канадын экономикодо Америкын монополинуудай улам ургажа байһанда эсэргүүгээр үгэ хэлээ һэн. Хүтэлбэрилхы либеральна парти дотор оронойнгоо талые хараһан можо бии болоод, орон дотороо Америкын капиталай нүлөөндэ эсэргүү тэмсэл ябуулна гэжэ Канадада ябахадамни, хүнүүд намда хэлээ һэн. Мүнгэн сангай министр Шарпын хэлэһэн үгэ, мүн У. Гордоной ном орон дотор дэлгэржэ байһан энэ үзэлые харуулна гэжэ тэндэхид тоолодог.

...Хани халуун айлшалга дүүрэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд хүндэшэ һайн Канада оронһоо мордоо бэлэй. Тиихэдээ Советскэ Союз Канада хоёрой хоорондо али алиндаа ашатай туһатай хани харилсаа хүгжөөхэ арга боломжонууд бии гэжэ этигэнхэй бусаа.

Нээрээл манай хоёр ороной хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоое саашадань хүгжөөхэдэ юуншье һаалта хэнэгүй. Юуб гэхэдэ, СССР Канада хоёр газар уһан тушаа асуудалаар хэзээдэшье арсалдаа хээгүй юм. Харин тад һөөргэ, манай хоёр оронуудай худалдаа наймаанай, эрдэм, техникын талаар, культурна холбоо барисаагаа үргэдхэлгөөр үрэ ехэтэйгээр харилсан ажаллаха арга боломжотой байна. Жэшээнь, Канада хойто зүгэйнгөө шэрүүн уларилтай нютагуудые ашаглаха өөрын зорилготой юм. Тиимэһээ Канадын гүрэнэй ажал ябуулагшад Сибириие хайшан гэжэ манай ашаглаһанай дүй дүршэлөөр һонирходог. Совет селекционернүүдэй үрэжүүлһэн «безостая», «одесская», «ульяновская» гэжэ сортын шэниисэнүүд Канадын газарай хүрьһэндэ һайнаар тааранхай. Нүтөө талаһаань абажа харахада, манай хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые һонирхуулдаг асуудалнуудые Канадын эрдэмтэд шиидхэлсэдэг. Канадын завод, фермэнүүд дээгүүр мүн лэ олон юумэ хаража һонирхомоор.

Канадын олохон хүнүүд, энгэй хүнүүдһээ эхилээд гүрэнэй ажал ябуулагшад хүрэтэрөө, Советскэ Союзтай бүри нягта харилсаатай байхые хүсэдэгөө мэдүүлһэн байна. Энэнь манай үзэл бодолтой тааралдана. Манай хоёр ороной арадуудһаа гадна, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэг энээн дээрэһээ шүүбэритэхэ байна бшуу.

А. МЕЛИКЯН.

„МУНДАРГЫН СЭСЭГҮҮД“

Манай буряад литературада дороhоо өөдэ ургажа ябаhан бэлигтэй бэрхэ залуу зохёолшод олон болонхой. Тэдэнэй бэшэhэн шүлэг, поэмэнүүд, повесть, рассказууд илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ газетэ, журналай хуудаhанuудта, «Залуу наhанай дуунууд» гэhэн тусхай согсолбори зохёолнууд соошье ходо хэблэгдэн гаража байдаг болонхой.

Би буряад hургуулида буряад хэлэ бэшэгэй баялигтай хүүгэдые танилсуулха гэhэн хүндэтэ уялгатай багша хүн хадаа уран зохёолшодой, поэдүүдэй шэнэ шэнэ бүтээлнүүдээр ходо hонирхожо ябадагби.

Буряадай № 1 интернат-hургуулидамнай уран зохёолой, илангаяа уран шүлэгэй талаар хирэ хирэ болоод конкурснууд үнгэргэгдэжэ байдаг. Тэндэ үхибүүд өөhэдынгөө бэшэhэн шүлэгүүдые уншахынгаа хажуугаар, шэнээр хэблэгдэжэ гараhан номуудтай танилсадаг юм. Ямар нэгэн hайн гэжэ hанаhан шүлэгые гү, али рассказые али бүхы талаhаань хаража үзэдэгби.

Би hаяхан номой магазинhаа залуу поэдүүд Георгий Дашабылов Лобсон Тапхаев хоёрой түрүүшын номуудые дуратайгаар худалдажа абаад, бүри ехэ дуратайгаар, одоол сэдьхэлээ ханан уншааб.

Энээ гансал Лобсон Тапхаевай «Мундаргын сэсэгүүд» гэжэ ном тухай өөрынгөө, уншагшын hанамжа, ойлгосые хэлэхэ hанаатайб.

Түнхэн-үлгымни. Түхэреэн ехэ
                    үлгымни.
Түрэлхидэйм, үбгэ эсэгэнэрэйм
                    үлгы.
Түнхэлиг голойнгоо эрье
                    дээр мүнхэдөө
Түбхинэжэ hуухал миниишье
                    үринэр.

Түнхэн тухай дуулаха үритэйб.

Ингэжэ залуу шүлэгшэ «Мундаргын сэсэгүүд» гэжэ номойнгоо түрүүшын хуудаhа нээнэ.

Лобсон Тапхаев Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай дээдэ hургуулиин hүүлшын курснуудта hуража байхадаа эдэ шүлэгүүдээ бидэндэ уншажа үгөөд хэрбээ ном болгожо шадаа hаа, заатагүй «Мундаргын сэсэгүүд» гэжэ нэрлэхэб гэжэ хэлэдэг бэлэй. Тэрэ гэhээр хэды олон жэл үнгэрөөб. Залуу поэт үни хада дээдэ hургуулитай болоод, мүнөө түрэл нютаг—Түнхэндөө ошоод:

«Түнхэн нютагайнгаа
Түхэлые нюдэн соогоо
Харуулхаяа хүсэдэгби.
Түнхэнөөрхимни,
                    таанадтайгаа
Ажалаараа,
Абари зангаараа
Алишье талаараа
Адли болохоо хүсэдэгби...»

гэжэ уран шүлэгэй уян нугархай хүбшэргэй хангюурдан ажаллажа ябана.

Энэ ном соо ороhон олон тоото шүлэгүүд соо «Түнхэн тухай миниий үгэ» гэhэн юрэнхы гаршагтай шүлэгүүдынь илангаяа хурсаар, сэдьхэл сооhоо гараhан эгээл эрхим hайхан үгэнүүдээр бэшэгдэнхэй гэжэ hанахаар. Түрэhэн гараhан, хүн болоожо тэнжэhэн орон нютагтаа хүбүүнэй эгээл hайхан энэрхы сэдьхэлээр дурлаhаниинь эхин түрүүлэн hанагдаадхина. Поэдэй түрэhэн нютагта ошоошьегүй хүнэй нюдөөрөө хаража ойлгомоор зурагалал эдэ шүлэгүүд соогоо дэлгэнэ.

«Нарата Түнхэндэм, Саян
                    хадын энгэртэ,
Намжаа hайхан курорт—
                    Аршаан hалбардаг...»—

гээд нэгэ шүлэгөө эхилхэдээ эм домто аршаан уужа, амаржа байhан хүнүүдые, хадын ямаанай маяг гаргагша «Хэнгэргэ» горхониие ямар гоёор, ямар эли тодоор зурагланаб!

«Үүлэн булюугаар араан
                    шүдөө хурсалжа,
Үрхэ дээрэмнай мундарганууд
                    hууна...»

гээд нүгөөдэ шүлэг эхилнэ. Ангай гэжэ ангууша хүнэйдэ ошоод, ангай мяха эдижэ hууханань, ангууша мэргэн таабай тухайнь хүнүүд дурдан хөөрэлдэнэ. Мүн баhа дайн байлдаанда ошоод тэхэреэгүй, баhал ангууша байhан баабай тухайнь хүнүүд hайн үгөөр дурдана.

Энэ шүлэгhөө нимэхэн бадаг уншагшадта hануулха дуран хүрэнэ:

Ангай мяхаар ехэ болоhон
                    эхэмни
Ангай олзодо баярлана мүнөө
                    hууxадаа
Шарайдамни эсэгынгээ түhөө
                    олобошье
Шанална ха гү, ангууша бэшэ
                    хадамни.
Оо, hананам, эсэгэм баhа
                    ангууша hэн.
Олзынь зүгнэн шим удаан
                    хүлеэгшэ hэнш.
Бодон гахайн гадар намдаа
                    харуулжа,
«Бодо!»—гэжэ hүниин тэнгээр
                    hэреэгшэ hэнш.
Шарууhа hануулха нажарай
                    халуун үеэр
Шандагашье, угайдхадаа, биш
                    асарнагүйб.
Шанаhан сайеш уужа гараад
                    лэ, хэзээшье
Шамдаа, эжым, юушье
                    асарнагүйб.
Олохо, бэдэрхэ ангуушан шэнги
                    хэндэшье
Олзотой ябаха хэрэгтэй юм
                    бээз.
Олдошогүй олзо хадаа нүхэд
                    юм гэжэ
Ойлгоhон хүбүүншни олзотой
                    ябана—мэдэлши.

Урда саhаа гансал агнуури хэхэ, бага сага ешмээн таридаг ажалтай байhан мүнөө сагай хүхюун сэнгэлиг ажабайдал, хүдэр шамбай хүбүүд, Түнхэнэй огсом солгёон ёохор, бурьялма ажал тэндэхиин байгаали дэлхэйтэй нэгэ барисаатай юм шэнгеэр харуулагдана.

Уран зурагуудайнь талаар нэгэ хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Номой гадар талань яhала hайхан, досоодохи шүлэгүүдтэйгээ тааралдаhан янзатай. Гэбэшье нэгэ басаганай ганса тархи, гүрлөө ута гэзэгэ зураашань юунэйхи гээшэб? Ядахын сагта энэ гэзэгэгүй байхаяа яагаа юм. Оройдоошье хүнэй дүрэ хээгүй байгаа hаань дээрэ hэн ха гэжэ hанахаар. Яhала hайхан сэсэгүүд хажуудань байна ха юм.

Юрэнхыдөө, залуу поэдэй хэдэн жэл соо суглууhан, досоогоо хадагалжа ябаhан сэдьхэлэйнгээ эгээл hайхан хүбшэргэйе ханхинуулжа, hайхан аялгаяа уншагшадтаа бэлэглэhэниинь ехэл hайн байна даа.

Д-Н. ДОРЖИЕВ,
Улаан-Үдын № 1 интернат-hургуулиин багша.

ШЭНЭ ДУУНУУД ЗЭДЭЛЭГ ЛЭ!

(Конкурсын дүн)

Улаан-Үдын тогтоhоор 300 жэл гүйсэhэнэйнь ойе угтуулан, городой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет түрэл хото тухайгаа дуунай конкурс соносхоhон юм.

Конкурсын жюри (түрүүлэгшэнь Г. П. Миронова—городой гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо) ээлжээтэ зүблөөн дээрээ конкурсда ерэhэн шэнэ дуунуудые хаража үзэhэн байна.

Нэгэдэхи шанда хүртэхэ дуун байгаагүй гэжэ тогтоол гаргаа.

Хоёрдохи шан «Улаан-Үдэ» (Хүгжэмынь Б. Цырендашиевай, үгэнь Д. Дамбаевай), «Түрэhэн городоймни магтаал» (хүгжэмынь С. Манжигеевэй, үгэнь С. Ангабаевай) гэhэн дуунуудта олгогдоо.

Нэгэ гурбадахи шан «Город мой» (хүгжэмынь А. Поповой үгэнь Н. Нимбуевай) гэжэ дуунда үгтэбэ.

Дүрбэн урмашуулгын шан Д. Аюшеевэй, «Я живу в Улан-Удэ», «Улан-Үдэ» (хүгжэмынь С. Улахановай, үгэнь М. Самбуевай), «Улан-Үдэ» (хүгжэмынь Ч. Павловай, үгэнь Д. Дамбаевай.), «Песня об Улан-Удэ» (хүгжэмынь Б. Олзоевой, үгэнь Голубевой) гэhэн дуунуудта үгтөө.

hаяхан жюриин ээлжээтэ зүблөөн боложо, дуунуудай авторнуудта тусхайта шангуудынь ба Улаан-Үдэ городой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй юбилейнэ грамота үгтэбэ.

Улаан-Үдэ тухаймнай шэнэ дуунууд зэдэлжэ эхилээ. Зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ үшөөшье олон шэнэ дунууд манай олон хүгжэмшэд, шүлэгшэдэй талаан бэлиг сооhоо мүндэлжэ, арад түмэнэй зүрхэ сэдьхэл баярлуулаг лэ.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

„Байгал“ журналай 3-дахи номер

Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой Холбооной үмэнэhөө гаргагдадаг «Байгал» журналай ээлжээтэ 3-дахи номер, буряад хэлэн дээрэ барлагдан, хэблэлhээ гараба.

Журналай энэ номер Улаан-Үдын 300 жэлэй ойдо зорюулагдаhан шүлэгүүд, статьянууд, дуу, очерк, үгүүлэлээр нээгдэнэ.

«Үдэ Сэлэнгын
    уулзуур дээрэ мандаhан
Үндэр нэрэтэ
    уужам сарюун Улаан-Үдэ...»

гэhэн мүрнүүд **Цырен-Базар Бадмаевай** шүлэг соо магтаал татана.

Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **С. М. Хабалов** «Ерээдүй саг hайн hайхан!» гэhэн статья бэшээ. Тэрэ статья дотор Улаан-Үдын промышленность, соёл культурын ургалта хүгжэлтэ тухай хэлэгдэнэ.

«Поезд гараба Улаан-Үдэhээ...» гэhэн **Цэдэн Галсановай**, «Үдэ голой эрьедэ» гэжэ **Цырен-Дулма Дондоковагай** шүлэгүүд, «Улаан-Үдэ» гэжэ **Даши Дамбаевай** дууц, «Түрэл хотымнай түхэл шарай» гэжэ **Африкан Бальбуровай** очерк, «Хото город тухай бодолнууд» гэжэ городой проект түсэблэлгын главна архитектор **Л. Путерманай** статья, Улаан-Үдэ тухай буряад арадай үгүүлэл номерой түрүүшын хуудаhануудта толилогдобо.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан, журналай энэ номерто «Баатар мэргэн Борсоев» гэhэн дурсалганууд, «Хориин хүбүүн» гэhэн **Б. Базароной** поэмэ, «Эдир наhан» гэhэн **Б. Мунгоновой** туужа, «Нютаг ороной магтаал дуун» гэhэн **Ц. Номтоевой** шүлэг уншанабди.

Дэлхэйн уран зохёолой дээжэhээ гэhэн гаршаг доро **Эрнест Хемингуэйн** «Үбгэжөөл ба далай» гэжэ туужа толилогдонхой. Журналай удаадахи хуудаhануудта янза бүриин hонин, «Хараасгай» гэжэ хүүгэдэй булан, «Холо ойрын түрэлнүүд» гэжэ **Чимит Цыдендамбаевай** бэшэhэн шог ёгто долгин номерой hүүлшын хуудаhануудта толилогдобо.

ПУЭРТО-РИКЭ—США-гай КОЛОНИ

Пуэрто-Рикые, Карибска далай соохи аралые дала шахуу жэлэй урда тээ Холбоото Штадууд эзэмдэhэн байгаа. Холбоото Штадуудай солдадууд «сүлөөлэгшэд» боложо, арал дээрэ бууба гэhэн мэдүүлгые главна командалагша генерал Нельсон А. Майлс тунхаглаhан байгаа. Зүгөөр Пуэрто-Рикэ США-гай колони болоhониинь арсашагүй баримта болоно бшуу. Тиихэдэ энэ колони угаа ехэ олзотой, юуб гэхэдэ Пуэрто-Рикын экономикын гол хубиие америкын монополинууд өөрынгөө хиналта доро барижа байдаг.

Пуэрто-Рикэдэ США 914,4 миллион доллар капитал оруулангхай. Американ корпорацинууд оруулhан капиталайнгаа 28-hаа 32 процент хүрэтэр ашаг олзо эндэhээ оруулдаг юм.

Саахарай болон бүйлуулдаг промышленностиин hалбаринуудай оньhожоруулагдаhанhаа уламжалан, арал дээрэ хүдэлмэригүйшүүл олон боложол байдаг. Хүдэлмэриин хүсэнэй «дэлгүүр» дээрэ 250 мянга шахуу ажал хүдэлмэригүй хүнүүд холодоо шахуу бии байдаг. Тиихэдэ ажал хүдэлмэритэйшүүлэй дундаhаа хэдэн олон мянганиинь хүсэд недели соо ажалладаггүй байна. Түрэл орондоо хүдэлмэриин дуталдадаг дээрэhээ 900 мянга шахуу пуэрториканецууд (ороной хүн зоной гурбанай нэгэ хуби) Холбоото Штадууд руу гаража ошохо баатай болонхой. Тэдэнэр гол түлэб хүдөөгэй районуудта гү, али томо городуудай нүхэ hубэнүүд соогуур ажаhуудаг. Холбоото Штадуудта ошогшодой хуби заян илангаяа Нью-Йорк, Чикаго, Нью-Джерси, Филадельфи болон ехэ плантацинууд дээрэ ажаhуугшадайнь хуби заяан американ олониитэдэ hайн мэдээжэ юм. Плантацинууд дээрэ пуэрторикынхид хайра гамгүйгөөр мүлжэгдэдэг, али бүхы газаашалгануудта дайрагдадаг.

Холбоото Штадуудта пуэрторикынхид тэсэшэгүй муу эрхэ байдалдэ ажамидаран hуудаг гэжэ Пуэрто-Рикын засагаархидшье мэдэрдэг юм. Пуэрто-Рикэhээ Нью-Йоркдо байдаг бюрогой хүтэлбэрилэгшэ Хосе Монсеррадай hаяхан тунхаглаhан тоосоое жэшээ болгон абаад үзэе. Норт-Коллинсдэхи (Нью-Йорк штат) фермэнүүдэй нэгэндэ ошожо ерээд, Монсеррат ингэжэ мэдүүлээ: «1966 ондо Нью-Йоркын энэ райондо иимэ байдалай бии байhые этигэхэлшье бэрхэтэй».

Норт-Коллинсhоо «Нью-Йорк-таймс» газетын корреспондентын эльгээhэн мэдээсэл Монсеррадай хэлэhые гэршэлжэ үгэнэ. Энэ статьянь фото-зурагуудтай. Хүнэй байхын аргагүй отог балгааhанууд энэ зурагууд дээрэнь харагдана. Нютагаа урилагшадта зорюулагдаhан, нютагай фермернүүдэй ээрхэн зонхилдог болошогүй муухай лагерьнуудта ажаhуунабди гэжэ заримашуулынь гомдоно гээд статья соо заагдана. Город соо бии байhан дүрбэн барнуудай (сэнгэлгын газар) оройдоол хоёртонь пуэрторикынхид орожо шадаха байна. Тэдэнэй хэлэhэнэй ёhоор полициинхид халтад гээл hаа халдан орожо байдаг юм.

Пуэрторикынхидай хоноxо баатай болодог «гэрнүүд» тухай хөөрэхэдөө корреспондент ингэжэ бэшэнэ: «Эдэ балгааhанууд үмхирhэн модо болон хатуу саарhаар баригданхай 15х10 футын талмайтай, үндэрынь долоон фута болодог. Эндэхи мебель гэхэдэ, бэе бэедэнь хашалдуулан табиhан модон оронууд, газова плитка бии. Гансахан лэ гол байшангынь водопроводтой».

Американ негрнүүдтэ хандаhан шэнги шахуугаар пуэрторикынхидтэ полициинхид-расистнууд тон зэрлиг муухайгаар хандадаг. Полициин ябуулгануудhаа уламжалан hаяхан Чикагода гүримаа алдалгын болоходо, пуэрторикынхидые зэрлиг муухайгаар шиидамдаhан, зорюута hургаhан нохойнуудые тухиран табиhан, тэдэниие буудаhан, нюдэнhөө нёлбоhо гоожуулдаг болон бусад газтай гранатануудые тэдээн руу шэдэhэн байна. Тиихэ үедэ «Нью-Йорк пост» газетэ ингэжэ бэшээ hэн: «Полициин вертолёдууд зоной дээгүүр ниидээ; углуу бүрилэ хэдэн арбаад арбаадаараа полициинхид зогсожо байгаа. Тротуарай захаар харуулшад ябажа байба. Харуулда ябажа байhан дундуур зэргын полициин хүдэлмэрилэгшэ хүнүүдтэ хандаха гансахан лэ арга хадаа тэдэнэй гархи толгой руу сохихо ябадал болоно гэжэ үшөө hанадаг зангаараа байна бшуу».

Тиихэдэ «дураараа нэгэдэhэн гүрэнэй» ёhо гуримые хүлеэн абахаар зүбшөөжэ, Пуэрто-Рикэhээ жэшээ абаад лэ байгаа hаань, хамаг юумэнь угаа hайн байха гэжэ Латинин Америкын оронуудай арадуудые үнэмшүүлхэ hэдэлгэ Америкын тусхай номнолшод гаргадаг байха юм. Сэм абгын дали доро пуэрторикынхид угаа «hайн hайханаар» ажаhуудаг гэжэ байгаад американ номнолшод хэлэдэг байна.

Эдэ баталамжануудай худал хуурмаг байhаниинь элитэ. hүүлшын хэдэн арбаад жэлэй турша соо Пуэрто-Рикын арад улам бүри үгыржэл байдаг, тиихэдэнь энэ үгырэлгэhөөнь уламжалан, американ монополинууд олзотодог байна бшуу. Номнолшодой материалнууд соо хэлэгдэдэгтэл Пуэрто-Рикэ үнэхөөрөөшье «бишыхан диваажанай орон» болоно. Зүгөөр энэнь пуэрторикынхидтэ хамааданагүй бшуу. «Бидэнэр өөhэдымнай бэшэ болоод байhан орондо ажаhуунабди» гээд Пуэрто-Рикын залуу уран зохёолшо хэлэhэн байха юм.

Гэбэшье, колонильна ёhо гуримда эсэргүү хүсэнүүдэй тэмсэлээр, социалис оронуудай амжалтануудаар зоригжоhон Пуэрто-Рикын арад ушар ёhо мэдэржэ эхилээд, өөhэдыень мүлжэгшэдтэ эсэргүүсэн ородог боложо байнхай. Бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэл улам бүри ехэ далайсатай болоно. Пуэрто-Рикын хүдэлмэришэн ангиин, студентнүүдэй болон интеллигенциин дундаhаа гараhан эгээн лэ түрүүшүүлынь бэеэ даанхай байдалтай болохо гэhэн нэгэн ниитэ зорилго урдаа табина.

Э. ДЕЛЬГАДО,
ТАСС-ай Нью-Йоркдохи корреспондент.

ХИЛЫН СААНА ЮУН БОЛОНОБ?

1.306 Американ самолёт унагаагдаба

ХАНОЙ, августын 8. (ТАСС). Вьетнамай арадай армиин частьнууд Хайфон порт, тэрэшэлэн Хабак, Куангнинь, Бактхай болон Тханьхоа провинцинуудта Америкын 7 самолёдые үсэгэлдэр буудажа унагаагаа гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Тиимэ болохолоороо Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ хамта дээрээ 1.306 американ самолёт унагаагдаба.

Патриодуудай амжалта

ХАНОЙ, августын 9. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд ороной урда талын хубида энэ жэлэй түрүүшын хахадта дайсанай 20.511 солдадые, тэрэ тоодо 12.146 американецууд болон Урда Вьетнамда дайлалдадаг түhамарша оронуудайнь солдадуудые хүлhөөнь буулгаа. Энээн тухай ВИА агентство мэдээсэнэ.

Бомбодолго үргэлжэлүүлэгдэhээр

ХАНОЙ, августын 9. (ТАСС). Демилитаризованна зонын хойто талын хубиие американ самолёдууд августын 6 болон 7-до бомбодоо гээд ВИА агентство мэдээсэнэ. Тэдэнэр Виньлинь гэжэ районой, Куангнинь, Хатинь, Тханьхоа, Бактхай болон Лангшон провинцинуудай hуурин газарнуудые бомбодоо гээд ВИА агентство мүн лэ мэдээсэнэ. Намха провинцидахи газар уhалалгын хоёр түхеэрэлгые американ авиаци баhа бомбодоhон байна.

КПГ-гэй мэдүүлгэ

БЕРЛИН, августын 8. (ТАСС). «Экономикые тогтууритай болгохо» талаар хэмжээнүүдые ФРГ-гэй правительствын зүбшэн хэлсэжэ байhантай дашарамдуулан, Германиин Коммунис парти «Дойчер Фрайхайтсзендер 904» гэжэ радиостанцаар мэдүүлгэ хээ. Тэрээн соонь ингэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. Ороной экономикые болон бүхы ажабайдалые саашаланы милитаризацилха гээшэ эдэ хэмжээнүүдэй удхань болоно.

Зэбсэгжэлгын гаргашануудые хорооxо, сэн болон байрын түлөөhэ дээшэлүүлхэ талаар правительствын захиралтые болюулха тухай КПГ энэ мэдүүлгэ соогоо эрилтэ хэhэн байна.

Интервентнүүдэй хохидол

ХАНОЙ, августын 8. (ТАСС). Зиадинь провинциин Донгду райондо байдаг США-гай 25-дахи ябаган сэрэгэй дивизиин 11-дэхи бригадада Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд июлиин 26 болон 27-до гэнтэ добтолhон байгаа гээд Урда Вьетнамай «Освобождение» гэжэ агентствын дамжуулгада үндэhэлэн, ВИА агентство мэдээсэнэ. Патриодууд добтолго хэхэдээ 600 американ солдадые алаа, шархатуулаа, 60 танк болон хуягта машиные гарhаань гаргаа, 1 вертолёт буудажа унагаагаа. Донгдуда патриодуудай туйлаhан шэнэ илалтые тайлбарилхадаа, «Освобождение» агентство ингэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Америкын энэ дивизи мүнөө өөрынгөө личнэ составай дүрбэнэй нэгэ хубиие, олон тоото танк болон бронемашинануудые алдаад байна.

Зэрхэг түримхэйшүүл хүсэеэ элсүүлнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 8. (ТАСС). Хойто Вьетнамда агаарай сохилтонуудые шангадхаха зорилгоор үшөө нэгэ авианосецые Тонкинска тохойн уhа руу эльгээхэ тухай захиралта США-гай сэрэгэй командовани үгэбэ гээд американ сэрэгэйхидhээ абаhан мэдээнүүдтэ үндэhэлэн Ассошийтед Пресс агентство Сайгонhоо мэдээсэнэ.

Генерал Кильманзегэй хөөрөөн

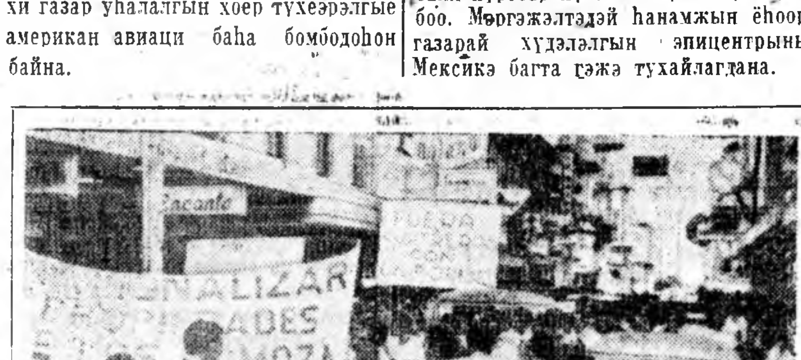
БОНН, августын 8. (ТАСС). Баруун Германиин генерал Кильманзег НАТО-гой Европын центральна зонодохи нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагшын тушаалые hаяхан ээлжэ, Франциин генерал Крэпэн гэгшын hуурида ороhон байна. Энэ генерал «Дер Шпигель» гэжэ журналда интервью үгэхэдөө «hүрдүүлэн айлгаха стратеги» хэрэглэхэ шухала гэжэ хэлэhэн байна. Тэрэнэй hанамжын ёhоор энэ стратегинь «Америкын атомна хүсэндэ үргэн ехээр үндэhэлхэ ёhотой.

НАТО-гой сэрэгэй организациhаа Франциин гаралга «ехэ хойшолонтой» байха гэжэ Баруун Германиин генерал тэмдэглээ.

США-да газар дорьбобо

НЬЮ-ЙОРК, августын 8. (ТАСС). Лос-Анжелосой түбтэ үсэгэлдэр 5,6 балл хүрэтэр хүсэтэйгөөр газар дорьбоо. Мэргэжэлтэдэй hанамжын ёhоор газарай хүдэлэлгын эпицентрынь Мексикэ багта гэжэ тухайлагдана.

Урда Калифорниин болон Аризонын бусад зарим районуудта мүн лэ газарай дорьбоhониинь обёоргдоо. Тохёолдоhон хохидол тухай мэдээсэлнүүд абтаагүй.

Никарагуагай урдын зонхилогшо Самосай гэр бүлынхид Коста-Рикэдэ газар эзэмдэгшэдhээ томо участогуудые худалдажа абана. Ороной олониитэ, илангаяа hурагша залуушуул Коста-Рикын конституциие ингэжэ эбдэлгэhээ уламжалан, ехээр уур сухалаа хүрэнэ, хуули бусаар худалдажа абтаhан газарнуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха эрилтэ хэнэ. Зураг дээрэ: демонстрантнууд Сан-Хосе городой үйлсэдэ гараад ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

Ирагай правительство тушаалhаа бууба

КАИР, августын 6. (ТАСС). Өөрынгөө кабинедэй тушаалhаа бууhан тухай мэдүүлгые Ирагай премьер-министр Абдель Рахман Аль Баззаз Прагай Республикын президент Абдель Рахман Арефтэ мүнөөдэр барюулаа.

Шэнэ кабинет байгуулхыень Наджи Талебтэ президент Ареф даалгаа.

Шэнэ правительство байгуулхые намда хуулитаар даалгагдаа гээд Наджи Талеб МЕН агентствын корреспондентдэ мэдүүлhэн байна.

Ирагай шэнэ премьер-министр Наджи Талеб хэдэн министрнүүдэй тушаалнуудые, тэрэ тоодо Тахер Яхьягай толгойлhон кабинедтэ гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаалые даадаг байhан юм.

Колумбиин шэнэ президент

БОГОТО. Августын 8. (ТАСС). Колумбиин шэнэ президент Карлос Льерас Рестрепо тангаригаа үгэбэ.

58 наhатай либеральна экономист Карлос Льерас президентын тушаалда оролгын ёhолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, политическа, экономическа болон социальна шэнэдхэлгэнүүдые хэхэб гэжэ найдуулаа.

Атомна бомбодолгоhоо хохидоhон хоёр хүн наhа бараба

ТОКИО, августын 8. (ТАСС). Нагасаки городто hуудаг хоёр хүн—Суэкару Сикада, Матагоро Уракава гэгшэд атомна бомбодолгын үедэ радиоактивна туяаталгада дайралдаhанhаа уламжалан үбшэлhэн дээрэhээ үсэгэлдэр Нагасакин госпитальдо наhа бараа. Сикада 1945 оной августын 6-да Хиросима городые, Уракава мүн лэ оной августын 9-дэ Нагасакида атомна тэhэрэлгын болоходо радиоактивна туяаталгада дайрагдаhан байгаа бшуу.

Нагасакиин госпитальдо энэ жэлэй эхинhээ хойшо 46 хүн наhа бараа. Атомна тэhэрэлгэhээ уламжалан хохидоhон хүнүүдтэ япон врачнууд эндэ туhаламжа үзүүлдэг юм.

Эзэмдэгшэд гаража ошоно

ПАРИЖ, августын 8. (ТАСС). Доминиканска Республикадахи эзэмдэлгын сэрэгүүдhээ 500 шахуу американ солдат США бусахаяа Санто-Домингоhаа гаража ошоо.

Гэбэшье «Америкэ хоорондын зэбсэгтэ хүсэнүүд» гэлэгэй тугаар халхабша хэhэн США-гай сэрэгэй алба хэгшэд энэ орондо үшөө бии байhан зангаараа.

Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлhэнэй ёhоор үлэгшэ сэрэгүүдынь оройдоол ерэхэ жэлэй февралиин эсэс багаар гаргагдаха гэжэ багсаагдана.

МОСКВА. «Вьетнам тэмсэнэ, Вьетнам илаха!» гэhэн фотовыставкэ Совет Армиин Центральна Байшан соо нээгдээ. Вьетнамай Демократическа Республикын, Советскэ Союзай болон бусад оронуудай фотокорреспондентнүүдэй 200 шахуу зураг выставкэ дээрэ табигданхай. Зураг дээрэ: зүүн таладань —«Энгэй зоной толгой дээрэ гал шатаадаг бомбонууд унана» гэжэ зураг, доодо таладань — «Урда Вьетнамай национальна сүлөөрэлгын фронтын Центральна комитедэй пленумэй заседани» гэжэ зураг.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Ургаса хуряалгын захалхаяа байхада» гэhэн түрүү бэшэг; СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые зоной hайшаажа, дэмжэжэ байhан тухай материалнууд; СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаhан Буряадай республикын түмэр замшадай список; Б. Седуновой «Хүхэ номин далайн эрьедэ» гэhэн корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда: БПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пленумhээ тоосоон; Н. Горшковагай «hонин мэргэжэл» гэhэн корреспонденци; АПН-эй комментатор Галина Павловагай «Совет хүнгэн промышленностиин саашадаа хүгжэхэ арга боломжонууд» гэhэн статья;

В. Смолиной «Асфальт харгыи дуухадаг газарта» гэhэн корреспонденци; ороной таряалангуудай хахад хубиин хадагдажа дүүрэhэн тухай ТАСС-ай мэдээсэл.

Гурбадахи хуудаhанда: В. Окуневой «Заhабаритай заhабари» гэhэн корреспонденци; социализмын оронуудай hонинууд; ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаhаа эльгээhэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Ю. Смирновой «Газар дээрэшье, агаарташье» гэhэн статья; спортын hонинууд; соносхолнууд.

Хиросимада болоhон уласхоорондын конференцидэ хабаадагшадай шанга эрилтэ: «Гэмтэ булимтаралгые болюулха!» гэhэн гаршаг доро толилогдоно.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ:

Үүлэтэйшэг байжа, зарим нютагуудта түргэн зуурын задар, бороо орохо. Баруун урда зүгhөө hулашагаар hалхилжа байха. Байгал шадарай нютагуудта 17—22, бэшэ газарнуудта 22—27 градус халуун, Улаан-Үдэдэ hүниндөө 13—15, үдэртөө 25—27 градус халуун болохо.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем —25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-03631. Зак. № 806.